

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Faciliteitengemeente
Sint-Genesius-Rode:
'We hebben het gevoel dat
je voor alles moet vechten'

De zeven levens van Vilvoorde City

Figurandten Dixie Dansercoer:
Vol vuur na 3800 km ijs

Tips voor dagtrips in de rand

De rand is nauwelijks aanwezig op internet

Wie thuis een computer heeft met een internetaansluiting, kan op zijn scherm lezen wanneer de plaatselijke bibliotheek open is, hoe een gemeentelijke bouwvergunning moet worden aangevraagd en welke culturele activiteiten in het verschiet liggen. Verschillende randgemeenten hebben weliswaar al een eigen website, maar in vergelijking met andere provincies heeft de Vlaams-Brabander de minste kans om zijn gemeente op internet terug te vinden. 'Toch is er sprake van een duidelijke kentering; 1998 wordt het jaar van de doorbraak van de digitale gemeente', meent Eric Goubin, docent aan de Ham Hogeschool in Mechelen.

'Blijkens een enquête bij alle steden en gemeenten in Vlaanderen en Brussel, waren er eind vorig jaar maar 38 gemeenten met een eigen website voor het ruime publiek. Naast Antwerpen, Gent en Oostende hoorden Hoeilaart, Leuven en Zaventem tot de gemeenten met de beste informatieve websites. 'Bij de beoordeling van de gemeentelijke website stelden we telkens twee vragen over de thema's ruimtelijke ordening, milieu, informatie, cultuur, toerisme-recreatie, veiligheid, welzijn, bevolking, economie en nutsvoorzieningen', verduidelijkt Eric Goubin. 'De gemeentelijke diensten worden in die domeinen met de meeste vragen bestookt: bvb. wanneer wordt het afval opgehaald en wanneer is het containerpark open? Wat moet ik doen bij het overlijden van een familielid? Welke procedure moet ik volgen om een bouw- of milieuv vergunning aan te vragen? Uit onze enquête blijkt dat de bevolking in de provincie Vlaams-Brabant het minste kans

maakt om informatie over de voorzieningen, het bestuur en ontspanning-recreatie op internet te vinden. Maar Vlaams-Brabant behoort wel tot de betere websites als je de kwaliteit van de informatie evalueert.'

Privé initiatief

Sinds de Ham Hogeschool begin dit jaar de resultaten van haar enquête bekend maakte, zijn er ook in de rand verschillende nieuwe websites bijgekomen. Zo hebben Dilbeek, Overijse en Sint-Pieters-Leeuw er nu een. Andere gemeenten, zoals Zemst, bereiden hun website voor. Soms nemen inwoners zelf het initiatief om een website op te maken. Dirk Van Vaerenbergh startte in Dilbeek bijvoorbeeld met een homepage die is uitgegroeid tot een volwaardige website over de gemeente. 'Als een privé persoon het initiatief neemt, is het wenselijk dat de gemeente die onder bepaalde voorwaarden erkent als een officiële

website en/of onderhandelt over de overname', vindt Eric Goubin.

'Niet iedere gemeente hoeft telkens opnieuw het warm water uit te vinden', betoogt hij. 'De gemeenten die nog niet over een eigen website beschikken, kunnen het best samenwerken om vorm te geven aan een degelijke website. Daarmee wordt alvast het gras weggemaaid voor de voeten van de amateur-ontwikkelaars van websites die vaak meer oog hebben voor de techniek dan voor doelgerichte communicatie met de burger. Het succes van de websites in West-Vlaanderen is vooral te danken aan regionale samenwerking in het kader van Digitale Regio Kortrijk (uitgaande van de intercommunale Leiedal) en Flanders Coast (een initiatief van Het Volk). De meeste gemeenten laten zich in hun zoektocht naar de toepassing van nieuwe mediatechnologie bijstaan door een externe informatiedeskundige.'

Communicatie met de burger

'De kwaliteit van de gemeentelijke informatie naar de inwoners toe hangt vaak af van de aanwezigheid van een gemeentelijke voorlichtings- of communicatieambtenaar. Die gemeentelijke communicatiedeskundige moet erover waken dat de website regelmatig wordt geactualiseerd. Dat betekent evenwel niet dat zelfs in middelgrote gemeenten, iemand daar voltijds mee bezig moet zijn. Gelet op het relatief beperkte potentiële bereik zijn zware investeringen vooralsnog niet verantwoord, want begin dit jaar beschikte nog maar vier procent van de Belgische gezinnen over een internetaansluiting. Dat neemt niet weg dat internet in de toekomst almaar belangrijker zal worden. Verwacht wordt dat tegen midden volgende eeuw de meerderheid van de gezinnen over een internetaansluiting zal beschikken.' Momenteel is het zo dat de mensen alleen informatie inwinnen, maar volgens Eric Goubin hoeft het geen eenrichtingsverkeer te blijven. De gemeente kan via internet de burger ook de kans geven om bvb. een probleem in zijn buurt te signaleren, of andere nuttige informatie door te geven aan de bevoegde gemeentelijke diensten. Een gedroomde mogelijkheid om het beleid beter af te stemmen op wat leeft bij de burger.

Gerard Hautekeur

Surfer dans la périphérie

Quiconque possède un ordinateur relié à internet peut glaner de nombreuses informations sur tout ce qui fait le quotidien de la commune. En comparaison avec les autres provinces, pourtant, le Brabant flamand fait figure de parent pauvre, car c'est elle qui compte le moins de communes sur internet. Le Brabant flamand n'en figure pas moins parmi les meilleurs websites, si l'on considère la qualité de l'information. Selon Eric Goubin, professeur à l'école supérieure Ham, à Malines, l'année 1998 marquera la percée de la commune numérique. Vers le milieu du siècle prochain, du reste, la majorité des familles disposeront d'une connexion internet, contre 4% seulement aujourd'hui. Actuellement les abonnés peuvent uniquement recueillir des informations, mais selon Eric Goubin, rien n'impose que nous en restions à un niveau de communication unilatérale. Cela constituera donc l'occasion rêvée pour faire mieux coïncider la politique menée et les préoccupations du citoyen.

FOTO: PATRICK DE SIEGELAERE

* In Dilbeek wordt geschiedenis geschreven * Het ei van Columbus heet voortaan het ei van Dilbeek * Omdat de gemeente erin is geslaagd de hoeveelheid huisvuil drastisch te beperken * Terwijl de gemiddelde Vlaming jaarlijks 490 kilo afval in de vuilnisbak propt, houdt de Dilbekaar het op nipt 304 kilo * De mannen van de vuilkar die elders scheef lopen van de reuma, toeren in Dilbeek vrolijk fluitend door de propere straten * Vruchteloos spiedend naar een zakje huisvuil * Als er sporadisch al eens eentje opduikt, wordt er bijna gevochten om het te bemachtigen * Aanvankelijk ging het gerucht dat die van Dilbeek hun botervlootjes massaal buiten de gemeentegrenzen dumpten * In het naburige Sint-Pieters-Leeuw vinden ze bijvoorbeeld wekelijks meer dan

5000 kilo afval langs de weg * De 'sluikstort-gevoelige plekken' zijn daar inmiddels in kaart gebracht en er komen borden waarop staat dat het niet mag * Een revolutionaire aanpak, zoveel is zeker * In de

GEVONDEN VOORWERPEN

properste gemeente van Vlaanderen doen ze het zonder borden * Het ei van Dilbeek bestaat er volgens de schepen van leefmilieu in dat je de hoeveelheid afval gewoon kleiner moet maken * Bijvoorbeeld door te composteren, een woord waar ze in Antwerpen nog nooit van hebben gehoord * Daar wordt moord en brand geschreeuwd als de aardappelschillen in een andere zak moeten dan de bierblikjes * In Dilbeek eten de mensen hun aardappelen al lang ongeschild * Gezien de spectaculaire daling van het aantal pmd-verpakkingen wordt er bij de maaltijden klaarblijkelijk ook niet meer gedronken * En de plaatselijke slaggers verpakken hun filet américain in gazettpapier * Toch is het Dilbeekse afvalvoorkomingsbeleid (nog) niet over de hele lijn een succes * De kleinste Dilbekenaren hebben er geen boodschap aan * En doen aan de lopende band hun boodschap * Met z'n 1075 produceren ze per dag elk zes volle luiers van 200 gram, zijnde 470 ton afval per jaar * Trop is teveel vond een ijverige milieuwatser, die becijferde dat de Dilbeekse jonge gezinnen jaarlijks 2.354.250 wegwerpluiers in de vuilniszak stoppen * Niet dat de ukjes nu op tijd en stond in het compostvat worden gezet * De jonge ouders worden wel aangespoord om hun kroost voortaan te verpakken in de katoenen luiers van weleer * Die gewassen zullen worden door laaggeschoolde langdurig werklozen * In het kader van de actie 'liever een luier dan lui' * Zo hebben ze in Dilbeek voor alles een ei *

Van faciliteiten en LAT-relaties: Sint-Genesius-Rode 4

De faciliteitengemeenten met hun dwarsliggende burgemeesters zijn de voorbije maanden regelmatig in het nieuws geweest. Gedurende de komende maanden laat RandKrant de Vlamingen in de zes aan het woord. We beginnen in Sint-Genesius-Rode.

De zeven levens van Vilvoorde City 8

FiguranDten 10

100 jaar nadat de schoener Belgica in het pakjies van Antarctica vastliep, hebben Dixie Dansercoer en Alain Hubert het bevroren continent te voet gedaan. Wat beweegt een mens tot zo'n ijzige avontuur?

Vlaamse componisten geen sant in eigen land 16

In Wezembeek-Oppem zijn bijna geen Vlaamse kinderen meer 19

Vechten voor de restan- ten van de Priorij van Groenendael 23

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

E N O O K N O G

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • JUNI IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANT 20

VAN TUINEN EN HUIZEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 134.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie en secretariaat: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 460 45 12, fax 02 460 32 67

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel.

Van faciliteiten en LAT-relaties (I)

SINT-GENESIUS-RODE

'We hebben het gevoel dat we voor alles moeten vechten'

Vlaamse gemeenten die soms voor het merendeel bevolkt worden door Franstaligen en waar overwegend Franstalige gemeentebesturen de scepter zwaaien. Hoe werkt dat in de dagelijkse praktijk? In een reeks van zes afleveringen, waarin elke faciliteitengemeente afzonderlijk wordt belicht, pogen we een beeld te schetsen van wat de Vlamingen daar zoal beroert. In deze eerste aflevering strijken we neer in Sint-Genesius-Rode.

4 'Het beleid van de Franstalige meerderheid richt zich vooral op de wijken waar hun kiezers wonen', merkt Alain Ubas op, die een schoenmakerszaak heeft in het dorpscentrum van Sint-Genesius-Rode. 'Ten zuiden van de spoorlijn leven veel Vlamingen, ten noorden zijn de Franstaligen in de meerderheid. Het gemeentebestuur heeft geen oog voor de Vlamingen die hier rond het marktplein wonen. Telkens als we met de handelaarsvereniging met een initiatief op de proppen

komen wordt het gekelderd.'

Op beleidsniveau staat Anne Sobrie (CVP) er in het schepencollege alleen voor. Dagelijks moet ze als enige Vlaamse schepen in Sint-Genesius-Rode opboksen tegen de Franstalige meerderheid om te krijgen waar de Vlamingen recht op hebben. Desondanks beschrijft ze de samenwerking als goed. 'De Franstalige meerderheid werkt mij niet echt tegen, maar ik heb toch het gevoel dat ik voor alles moet vechten.'

Geen belasting op paarden

Anne Sobrie stelt onomwonden dat de Vlaamse inwoners van Rode geen hoge hoed ophebben van het beleid dat door het Franstalige gemeentebestuur wordt gevoerd. 'Men is streng op alle gebied', verduidelijkt ze. 'De belasting op zwembaden en het bezit van paarden is afgeschaft, iets wat in het kraam van de gegoede bevolking past, maar daartegenover verhoogt men wel de opcentiemen waarmee de gewone man in zijn beurs wordt geraakt. Voor het Nederlandstalig verenigingsleven wordt niets gedaan, en dat terwijl de oorspronkelijke bevolking Vlaams is. Dat het verenigingsleven desalniettemin bloeit, is niet de verdienste van de gemeente. De Vlamingen hebben zelf een culturele raad in het leven geroepen, rechtstreeks via de Vlaamse Gemeenschap. Als klap op de vuurpijl wilde het gemeentebestuur vervolgens in de Vlaamse culturele raad de politieke verhoudingen in de gemeenteraad weerspiegeld zien. Zoiets kan natuurlijk niet.'

'De Vlamingen worden niet echt benadeeld, wel worden de Franstaligen soms bevoorrecht'

Inwoonster Carine Dutranoit is actief in het Vlaams verenigingsleven. 'In de turnkring waarvan ik lid ben is het opvallend hoe de anderstaligen zich aanpassen. 'Mijn kinderen voetballen in de lokale ploeg. Daar zie je heel duidelijk dat steeds meer Franstalige kinderen de rangen komen versterken. Vaak raken ze bevriend met de Nederlandstalige kinderen, maar de conversaties verlopen eerder in beide talen.'

Aarzelende contacten

'De Vlamingen worden niet echt benadeeld op een specifiek punt', zegt

Faciliteiten voor elk wat wils

De faciliteiten ontstonden in 1963, een jaar na het vastleggen van de taalgrens. In de Vlaamse rand rond Brussel krijgen Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Linkebeek, Wemmel en Drogenbos een speciaal statuut, waarbij Franstaligen die daar naar vragen door de gemeentelijke overheid in het Frans worden bediend. Daarboven kunnen de kinderen van Franstalige ouders lager onderwijs krijgen in hun taal. Voor alle duidelijkheid dient hieraan toegevoegd te worden dat de faciliteiten alléén gelden voor de inwoners van faciliteitengemeenten. Het gemeentebestuur, zelfs als het overwegend Franstalig is, dient het Nederlands als bestuurstaal te gebruiken. Door een verkeerde interpretatie van de taalwetten van 1932 werden de faciliteiten eigenlijk al in de praktijk toegepast. Taalgrensgemeenten mochten ze verlenen zodra 30 procent van de bewoners tot een andere taalgemeenschap behoort. Na de officiële invoering in 1963 deden zich met de regelmaat van de klok communautaire incidenten voor. De faciliteitenregeling werd nooit precies in de wet omschreven. Vlamingen en Franstaligen interpreteerden (vandaag in het bijzonder) de regeling naar eigen goeddunken om hun achterban tevreden te stellen. Aan Vlaamse zijde wordt nu duidelijk gesteld dat de faciliteiten een tijdelijke overgangmaatregel zijn om anderstaligen de gelegenheid te geven om zich ook taalkundig te integreren in de Vlaamse gemeente van hun keuze. Franstaligen beschouwen de faciliteiten vooralsnog als een hefboom om de banden aan te halen met het tweetalig Brussels Gewest en zo op termijn een aanhechting van de faciliteitengemeenten bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te bewerkstelligen.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Anne Sobrie

Anne Sobrie. 'Wel worden de Franstaligen soms bevoorrecht. Zo is er in Sint-Genesius-Rode een erkende Franstalige bibliotheek die een gemeentelijke subsidie krijgt toegeschoven van anderhalve frank per inwoner en een jaarlijkse toelage van een half miljoen. Die bibliotheek telt geen enkel Nederlandstalig boek. Als ik daar wat over durf zeggen, dan antwoordt men mij in de trant van: 'Koop maar vlug een album van Suske en Wiske, dan zijn je mensen tevreden'. De Franstaligen beschouwen zichzelf en hun cultuur nog altijd als superieur.'

Toch ervaart niet iedereen de contacten met Franstaligen uitgesproken negatief. 'Als Vlaming heb ik hier geen probleem', zegt Paula Vanbelle. 'De handelszaken in Rode zijn nog overwegend Vlaams, en zodra ik merk dat het om een Franstalige winkel gaat, stap ik er niet binnen. Nochtans heb ik goede contacten met Franstaligen. Mijn burens doen bijvoorbeeld hun best om Nederlands te spreken.' Ook Carine Dutranoit weigert een voet binnen te zetten in Franstalige winkels. 'Ik woon van kindsbeen in Sint-Genesius-Rode en vind dat er wat aan het veranderen is. Mijn ervaring met Franstaligen is dat ze inspanningen beginnen te doen om Nederlands te spreken. Mijn kennissen daarentegen ervaren eerder het omgekeerde.'

Klare taal

De Nederlandse Noor Scheepers woont dicht bij Waterloo. 'Voor we naar België verhuisden kon ik me amper voorstellen hoe het er in het dagelijkse leven in een faciliteitengemeente aan toe gaat', vertelt ze. 'Voor al de tweetalige publiciteit en opschriften vielen mij op. Als je op straat wordt aangesproken is dat

Van bezembinders naar gegoede burgers

Sint-Genesius-Rode is één van de meest uitgestrekte faciliteitengemeenten. Het grenst aan de Vlaamse kant aan Hoeilaart, Beersel en buur-faciliteitengemeente Linkebeek en aan Waalse zijde aan Braine l'Alleud en Waterloo. Aan de kant van het Brussels Gewest zijn de naaste burens Ukkel en Watermaal-Bosvoorde. Een groot gedeelte van Sint-Genesius-Rode bestaat uit de groene long van het Zoniënwoud.

De nabijheid van het woud verklaart onder meer de grote aantrekkingskracht van de gemeente op buitenlanders. Mensen die in Brussel werken, willen snel op kantoor zijn maar tegelijk in het groen wonen. In 1801 telde Rode slechts 1.035 inwoners. De Rode naar van toen werkte in het bos en was vaak houthakker of bezembinder. Vandaag herbergt de gemeente 18.173 inwoners, waaronder een groot deel anderstaligen. De hoge grond- en huurprijzen noopten veel Vlaamse gezinnen ertoe naar elders uit te wijken. De Franstaligen in Sint-Genesius-Rode, die zo'n 57% van de bevolking uitmaken, behoren grotendeels tot de categorie van gegoede burgers.

De gemeenteraad is uiteraard dienovereenkomstig samengesteld. Op de in totaal 25 stoeltjes zitten 15 raadsleden (schepenen inbegrepen) met de stempel IC-GB, Intérêt Communal-Gemeentebelangen, aangevoerd door de Franstalige burgemeester Myriam Delacroix. Daarnaast zijn er nog zeven gemeenteraadsleden voor CVR, de vroegere CVP-lijst, en drie gemeenteraadsleden behoren tot Rode 2000, een mengeling van SP en VLD. Doordat de Vlamingen zich op twee lijsten kandidaat stelden, verloren ze bij de laatste verkiezingen een schepenzetel. Met één CVR-schepen, Anne Sobrie, moeten de Vlamingen het nu zien te rooien tegenover vijf IC-GB-schepenen. Makkelijk is anders, zoals u hiernaast kunt lezen.

AVh

meestal eerst in het Frans. Anderzijds vind ik het wel positief dat die faciliteiten bestaan. Het is galant ten opzichte van anderstaligen.'

Rita Stevens stoort zich evenmin aan het bijzondere stelsel van de gemeente waar ze sinds 1954 woont. 'Iedereen heeft het recht de taal te spreken die hij of zij wil. Als het van mij afhing werd elke gemeente in België zelfs tweetalig. Daarom sta ik niet achter die omzendbrieven van Leo Peeters.'

Maar die mening blijkt het gros van de Vlamingen in Rode niet te delen. 'Peeters heeft gelijk', zegt Alain Uban. 'Als handelaar heb ik er geen moeite mee als mijn klanten geen Nederlands kennen. Ik zou daar wel moeite mee hebben als ik geen handelaar zou zijn. Dit is en blijft Vlaams grondgebied waar van de Franstaligen mag worden verwacht dat ze zich aanpassen.'

'De omzendbrieven van Peeters zijn meer dan welkom', stelt

schepen Sobrie. 'Zonder ingrijpen zouden we in Rode afstevenen op een regelrechte tweetaligheid. Nu weten we voor eens en voor altijd hoe de faciliteiten moeten worden toegepast.'

An Van hamme

5

Portrait of a facilities community

In a series of six instalments which will discuss each of the facilities communities in turn, we will seek to portray the current situation in Flemish communities where, in some cases, a majority of the population is Francophone. The so-called 'facilities' were created in 1963, one year after Belgium's linguistic frontier was formally established. In the Flemish area immediately surrounding Brussels, Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Linkebeek, Wemmel and Drogenbos received a special status under which Francophones who live there may, at their request, be served by the local authorities in French. Moreover, children of Francophone parents can be educated in their own language. The facilities arrangement was never very precisely described in the law, which means that - especially today - Flemings and Francophones have been given free rein to interpret it as they see fit to please their respective constituencies.

The subject of this first instalment is Sint-Genesius-Rode, one of the largest facilities communities, with 18.173 inhabitants, including a large number of people whose native language is not Dutch. The proximity of the Zoniënwoud goes a long way in explaining the community's great attractiveness for foreigners. Francophones form around 57% of the population, and the Municipal Council is correspondingly composed. On the Board of Aldermen, Anne Sobrie is the sole Flemish representative, and thus sometimes finds herself having to confront the Francophone majority. Nevertheless, she describes the co-operation on the Board as good: 'The Francophone majority isn't really trying to thwart me, but I do have the feeling that I have to struggle for everything', she says.

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

BRABANT

Spelevaren

In april verscheen de nieuwe brochure 'Toeristische boottochten'. De vzw Kanaaltochten Brabant wil blijkbaar alle zeilen bijzetten, want het aanbod toeristische boottochten is in vergelijking met vorig seizoen verder uitgebreid.

De passagiersvaart op het Zeekanaal ging twee jaar geleden van start en komt nu duidelijk op kruissnelheid. Het educatieve luik met de milieu- en natuurboottochten voor de schoolgaande jeugd, heeft de wind in de zeilen en dat geldt ook voor de toeristische boottochten. De eerste twee jaar waren de pleziervaarten op het kanaal Willebroek-Brussel-Charleroi eerder beperkt, maar dit jaar is er voor elk

wat wils: een toeristische rondvaart door Halle en Brussel, daguitstappen voor groepen met een

begeleide boottocht en een bezoek aan enkele bezienswaardigheden in de Zennevallei (Kastelen van Beersel, Gaasbeek en Coloma, provinciedomein van Huizingen, stadsbezoeken aan Halle, Vilvoorde, Grimbergen, enz.). En wie gewoon eens wat wil spelevaren met vrienden of collega's kan nog altijd zelf een boot huren en zijn eigen koers varen.

WS

Inlichtingen en reserveringen: tel. 053/72 94 40.

DROGENBOS

Prijs van de Aarde

De prijs van de Aarde gaat dit jaar naar Zennevallei Ovenvrij, het actiecomité dat zich al drie jaar lang met hand en tand verzet tegen de bouw van een afvalverbrandingsoven in Drogenbos. Daarmee wil Agalev Vlaams-Brabant, de initiatiefnemer van deze onderscheiding, de actiegroep belonen voor zijn inzet voor een ovenvrije Zennevallei.

Met de prijs van de Aarde betuigen de Vlaams-Brabantse groenen hun steun

aan verenigingen die ijveren voor een betere socio-ecologische samenleving. Aan de prijs is een bedrag verbonden van 90.000 frank, een som die het actiecomité moet delen met de voedselteams: gezinnen, vooral uit het Hageland, die biologisch geteelde groenten en fruit halen bij de boer en tuinder in de buurt.

WS

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

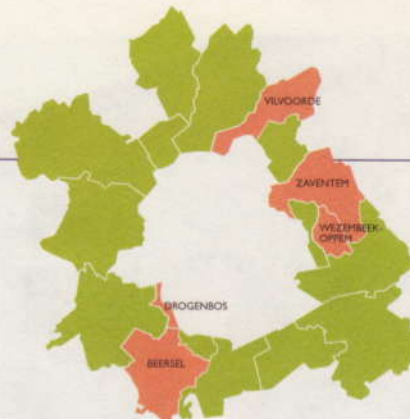
HUIZINGEN

Dagjesmensen de dupe

Het ziet er naar uit dat het provinciaal domein van Huizingen het nog enkele jaren langer zonder zwembad zal moeten stellen dan aanvankelijk was voorzien. De bouwvallige toestand van het openluchtzwembad noopte er reeds vorige zomer toe dat de deuren dicht bleven, wat het provinciaal domein 60.000 bezoekers minder opleverde dan de vorige jaren. De toen nog unitaire provincie Brabant koesterde in 1993 plannen om een nieuw subtropisch zwembad aan te leggen, in het kader van een volledige vernieuwing van het domein voor zo'n 420 miljard frank. De nieuwe provincie Vlaams-Brabant besliste het project tot 117 miljoen af te slanken.

Hierbij schrapte de provincie ondermeer het geplande subtropisch zwembad en opteerde voor een modernisering van het bestaande bad, uitgetekend door hetzelfde studie bureau dat de plannen ontwierp voor het subtropisch bad. Een juridische impasse zorgt er nu voor dat er

van een vernieuwd zwembad de eerste jaren wellicht niet veel in huis komt. Volgens provincieraadslid

Alex Polfiet (Agalev) is het afgeslankte dossier eigenlijk een volledig nieuw project. Het Rekenhof was dezelfde mening toegedaan en verbood de rekeningen van het studie bureau te betalen. De provincie besliste de gemaakte kosten toch te vergoeden wat tot een klacht van het Agalevraadslid leidde.

Polfiet kreeg gelijk van minister Leo Peeters die op zijn beurt de betaling van de facturen verbood. Wellicht stapt het studie bureau nu op zijn beurt naar de rechtbank. Overbodig te vermelden dat de gedupeerde bezoekers van het domein tussen wal en schip vallen.

ID

WEZEMBEEK-OPPEM

Jeugdhuis Merlijn gaat Iers

Jeugdhuis Merlijn in Wezembeek-Oppem nodigt u uit voor een Ierse avond op vrijdag 26 juni. Vanaf 20.00 uur kunnen liefhebbers in de Kerkhofstraat 54 genieten van Ierse muziek en dito decor, geïnspireerd door het Noord-Iers vredesakkoord. De Ierse ambassade zal mogelijk aanwezig zijn met een informatiestand.

AVh

Woon- vernieuwings- gebieden

Vlaams minister Leo Peeters, ondermeer bevoegd voor stedelijk beleid en huisvesting, wil in 42 welafgebakende gebieden in Halle-Vilvoorde de renovatie en de nieuwbouw van woningen stimuleren en subsidiëren. De woonvernieuwingsgebieden zijn gelegen in Asse, Beersel, Dilbeek, Kampenhout, Machelen, Sint-Pieters-Leeuw, Steenokkerzeel en vooral Halle en Vilvoorde. Met die selectieve keuze wil de Vlaamse overheid, in tegenstelling tot vroeger, haar inspanningen bundelen en zich vooral toelagen op de verbetering van woon- en leefkwaliteit in de dorps- of stadskernen die er wat verwaarloosd bijliggen. Gemeenten, OCMW's, sociale verhuurkantoren en huisvestingsmaatschappijen kunnen op Vlaamse subsidies rekenen voor

renovatieprojecten in die woonkernen en voor de bouw van sociale woonwijken. Om als woonvernieuwingsgebied erkend te worden, moeten minstens 11% van de woningen een gebrek aan de buitenkant vertonen of één vijfde van de huizen niet het minimale comfort bieden. Ook moet het om een dichtbevolkte buurt gaan waar minstens 200 mensen wonen.

WS

ZAVENTEM

Van Stoom- trein tot HST

Om de opening van het nieuwe treinstation onder de luchthaven van Zaventem wat meer luister bij te zetten, pakt BATC, de uitbater van het luchthavengebouw, tot eind augustus uit met een gelegenhedstentoonstelling over de geschiedenis van de trein. De grote mijlpalen uit de geschiedenis van de ijzeren weg, flitsen één voor één voorbij: van de dolle koei-

en avant la lettre die zich vergaapten aan 'De Pijl', het eerste stoomexemplaar dat in 1835 van Brussel naar Mechelen tufte, tot de supersnelle HST die wellicht ooit nog wel een het treinstation onder de vertrekhal van de luchthaven zal aandoen.

Aan de hand van locomotieffluitjes, petroleumlampen, treinbanken, spoorwissels, uniformen, foto's en affiches wordt een evolutie geschetst van de stoomtrein tot de diesel- en elektrisch aangedreven-

locomotieven. Verder razen alle beroemde treinstellen die spoorweggeschiedenis schreven, zoals de Orient Express, voorbij. Met deze treintentoonstelling wil BATC meteen ook het belang van het openbaar vervoer voor de ontsluiting van de luchthaven onderstrepen.

De tentoonstelling 'Korte geschiedenis van de trein' loopt nog tot 25 augustus op de Promenade van het luchthavengebouw. De toegang is gratis.

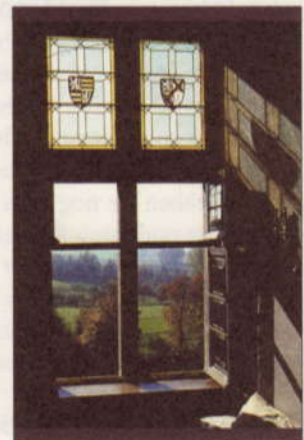
WS

ZUIDWEST- BRABANT

Elf musea in één folder

De elf musea uit het Pajottenland en de Zennevallei staan voor het eerst broederlijk zij aan zij in een museumfolder voor de hele regio. Initiatiefnemer is de VVV Zuidwest-Brabant die op deze manier de musea een grotere bekendheid wil geven bij een ruimer publiek. De museumfolder wordt wellicht de start voor verdere samenwerkingsverbanden tussen de zeer verscheiden musea in Zuidwest-Brabant. 'Geen gemakkelijke klus', aldus coördinator Herman Van Dormael, conservator van het kasteel van Gaasbeek. 'Alle musea hebben een ander statuut

en hangen af van andere subsidiërende overheden'. De verzorgde kleurenfolder, vol met praktische informatie en een bondige uit-

leg, werd uitgegeven in vier talen en geeft een mooi overzicht van wat de streek te bieden heeft. Naast de elf musea werden ook andere bezienswaardigheden in kaart gebracht. Uit de cijfers van vorig jaar blijkt dat het kasteel van Gaasbeek met 31.000 bezoekers het drukst bezocht werd, gevolgd door de Herisemmolen in Alsemberg (15.000 bezoekers) en het Felix De Boeck-museum in Drogenbos (10.000 bezoekers). De museumfolder is te krijgen bij de VVV's van Zuidwest-Brabant en op de toeristische dienst van de provincie Vlaams-Brabant, tel. 016/26 76 20, fax: 02/26 76 76.

Toren (wijst) weg

U wil er naast kijken? Wel, vergeet dat maar want het is onmogelijk. De VRT-zendmast in Sint-Pieters-Leeuw is niet meer weg te denken uit een groot deel van het landschap van de rand, meer bepaald het Pajottenland. Het is een herkenningspunt waarop men zich kan richten, een lange paal die van ver als een naald uit het landschap oprijst. Wie het naast zijn deur heeft, kan er niet om lachen. Het gigantische betonnen ding is zelfs vanuit Oost-Vlaanderen te zien; onder meer vanop de Oudenberg in Geraardsbergen. En vanuit het zachtglooiende landschap in het Pajotse Tollembeek - toch veraf - kan men 's avonds niet naast de kerstboomverlichting van deze mastodont kijken. Deze zendmast heeft, met inbegrip van de antennes, een hoogte van ongeveer driehonderd meter. Van hieruit worden straalverbindingen voor televisie gerealiseerd en worden naast TV-beelden ook FM-radiogolven de ether ingestuurd.

FOTO: ALTA DANIELS

De zeven levens van Vilvoorde City

Weinig steden in Vlaanderen zijn zo getekend door hun industrieel verleden, en breder zelfs, door de plaats die ze innamen in het Belgisch economisch weefsel, dan Vilvoorde. De stad mag dan al de littekens dragen van dat industriële verval, er wordt momenteel hard gewerkt om nieuwe economische activiteiten aan te trekken.

Door zijn centrale ligging wordt Vilvoorde als het ware door verkeersaders in blokjes gesneden. Hoewel relatief klein - slechts 33000 inwoners - lopen zowel de Willebroekse vaart, de spoorlijn Antwerpen-Mechelen-Brussel (de oudste van het land) en de drukste autoweg van het land, de Brusselse ring, door Vilvoorde. En dan hebben we nog even niet over de N1 - de oude weg Brussel-Antwerpen - die dwars door de oude stadskern loopt, en evenmin over de autosnelweg Antwerpen-Brussel die het Oosten van Vilvoorde doorkruist.

Imposant maar ongebruikt

Daarnaast zijn er de industriële relic-

ten. Beginnen we met het terrein van de cokesfabriek van Forges de Clabecq, die lange jaren de stad 'vergastte' op een fijne zwarte stofwolk. De gebouwen en installaties zijn er weliswaar afgebroken en de site oogt nu als een vrolijk graslandje met hier en daar wat bomen maar de bodem is er zwaar vervuild. Even meer zuidwaarts, de kant van de Willebroekse vaart op, liggen de imposante maar vervallen gebouwen van de Molens Drie Fonteynen, opgekocht door de stad, die binnenkort zullen worden gesloopt. Tweehonderd meter naar het Oosten staat het gebouw met de langste gevel van België, de door autobouwer Renault achtergelaten assemblagefabriek. Daar vlakbij ligt nog steeds een ongebruikt deel van de oude site van koekjesfabrikant Delacre. Helemaal in het Noorden van Vilvoorde bij het havendok, staat de niets vermoedende bezoeker op een uitgestrekte kale vlakte, genaamd Cargovil. Dat is een industrieterrein als een ander, ware het niet dat de grond die in de jaren tachtig werd gebruikt voor de ophoging, vervuild was en dat het oude, eveneens vervuilde Zennebekken daaronder bedolven ligt. Die vervuiling bemoeilijkt de verkoop van de grond zodat het terrein voornamelijk het grootste aaneengesloten braakland van Brussel en omgeving blijft.

Leefbaarder stad

We geven deze opsomming niet uit leedvermaak, maar om de uitdagingen waarvoor Vilvoorde stond en staat te illustreren. De eerste uitdaging is die om de stad leefbaarder te maken. De vanzelfsprekendheid waarmee tot 25 jaar geleden verkeersstromen en vervuilde industrieën op woonkernen werden losgelaten, wordt nu immers als 'een beetje gek' ervaren. Een niets vermoedende bezoeker zou bvb. de indruk kunnen krijgen dat er een autocircuit is aangelegd rond de kerk van Vilvoorde. Die verkeerssituatie wat mensvriende-

lijker maken, is een zaak van jaren. De vervuilde industrieën zijn intussen ofwel properder geworden, ofwel verdwenen. Dat laatste zorgt echter voor de tweede uitdaging: de weggelaten economische activiteiten vervangen door andere. Dat proces is al jaren aan de gang. Wat Vilvoorde vroeger interessant maakte voor de grote vervuilde industrieën, zijn ligging, geldt ook voor nieuwsoortige, doorgaans kleinschaliger, en minder vervuilde activiteiten. Het aantrekken van andere activiteiten begon feitelijk al in de jaren zestig, getuigt Rik Platteau, sectiehoofd Ruimtelijke ordening en huisvesting in Vilvoorde: 'Het was net voor mijn komst hier. Welke motieven precies speelden, weet ik dus ook niet. Het was wellicht een combinatie van het verlangen van de gemeente om properder activiteiten aan te trekken en de vaststelling dat er ook vanuit de privésector vraag was naar ruimte voor dat soort activiteiten in Vilvoorde. De gemeente heeft in elk geval een belangrijke rol gespeeld door gronden aan te kopen én bedrijven te selecteren in functie van de tewerkstelling en de geringere milieubelasting.'

Grote en kleine nieuwkomers

Al in de jaren zeventig trok de industriezone aan de Mechelse Steenweg een stroom andere bedrijven aan - we noemen het Europese verdeelcentrum van de Japanse fabrikant van werktuigmachines Komatsu en het hoofdkwartier van Seca, maar er zijn ook heel wat KMO's. Ook uit die periode stamt de inplanting van tal van KMO's in de industriezone Noord, vlakbij Tessenderlo Chemie(TC) en de elektriciteitscentrale van Interbrabant. Daar verschenen schrijnwerkerijen, een groothandel in papier, een verhuurder van heftrucks, een grote carwash. Chemisch bedrijf Catalyst stopte er zijn vervuilde activiteiten en heeft er alleen nog een verdeelcentrum. TC van zijn kant investeerde in properder productie. Ook Cargovil herbergt, ondanks de vervuilde bodem, een aantal bedrijven. Grootste nieuwkomer daar tot nu toe is zonder twijfel het Europees hoofdkwartier van kledinggigant

Aan de overkant van VTM

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Het Europees hoofdkwartier van kledinggigant C&A

C&A. Dat opende op 3 maart zijn deuren en zal 500 tot 600 mensen tewerkstellen.

Nieuw is ook de industriezone Achtermima, deels gelegen op het vroegere stort en de site van Delacre. Rik Platteau: 'Ook hier heeft de stad een belangrijke rol gespeeld. Door de Woluwelaan midden door Cargovil te laten lopen, ging die verkeersader twee functies vervullen: een beetje een ring rond Vilvoorde en terzelfdertijd de ontsluiting van Cargovil en Achtermima.' Achtermima herbergt ondermeer Videohouse dat programma's levert aan TV-zenders, Maxon, het Cocooncenter, terwijl er nog verschillende projecten in aanbouw zijn. Op het terrein van de Forges is men nog lang niet zo ver. Gezien de overlevingsproblemen van het moederbedrijf in Clabecq was de sanering van het Vilvoordse terrein voor de eigenaar jarenlang absoluut geen prioriteit. Nu er een overnemer is voor de Forges, zou er eindelijk schot komen in de sanering. Als die achter de rug

Vilvoorde is niet samen met zijn oude industrieën gestorven, maar trekt veelbelovende, dynamische groeisectoren aan

is, wordt het terrein opgedeeld in vijf ha groenzone en vijf ha KMO-gebied. Voor het Broek, de smalle zone gelegen tussen spoorweg en vaart, met de terreinen van Molens Drie Fontainen en die van Renault, is er nog niet echt

een oplossing. Ook voor het gebiedje ten Noorden daarvan, met het vroegere uit de 18e eeuw daterende Tucht-huis is er nog geen definitieve oplossing. Mogelijk komen er aan het water gelegen horecazaken, en eventueel een opstapstijger voor personenvervoer over water naar Brussel-centrum.

Nieuw imago met VTM

Aan de andere kant van de Vaart, vlakbij de ring, ligt het jongste succesnummer van Vilvoorde, het Hoogveld. In de jaren zestig was daar oorspronkelijk een rij van tien hoogbouwappartementen gepland. Omdat aannemer Etrimo wegens failliet niet veel verder kwam dan één gebouw, bleef een stuk heel lang braak liggen. Tot TV-zender VTM op zoek was naar een nieuwe locatie en zich daar mocht vestigen. Schepen van Middenstand Van As: 'Ik geloof dat de komst van VTM erg belangrijk is geweest voor het nieuwe imago van Vilvoorde.' Terwijl de stad vroeger werd vereenzelvigd met walmende rookpluimen, moet nu duidelijk worden dat Vilvoorde de ideale vestigingsplaats is voor TV-zenders, informatica- en telecombedrijven. Dat lijkt op het Hoogveld alvast te lukken. Unisource dat in Zaventem Keiberg geen expansieruimte meer had, zou er werk geven aan 600 mensen, en de informatica- dochter van luchthavenexploitant BATC zou er ook haar tenten opslaan.

Littekens

Daarmee lijkt de cirkel rond. Vilvoorde, dat ooit de oude industrieën huisvestte en mee met hen leek te zullen sterven, trekt nu veelbelovende groeisectoren aan uit de informatietechnologie. De stad heeft weliswaar een hoofdstuk uit haar geschiedenis afgesloten, maar tussen Zenne en Vaart aan het Broek, is de sfeer van industrieel verval nog tastbaar aanwezig. Ook dat heeft een heel speciale charme - die misschien toeristisch te verzilveren valt - maar het wijst er tevens op dat een stad heel lang de littekens van haar verleden

Een oude fabriek heeft een hele speciale charme

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

La renaissance de Vilvoorde

Peu de villes en Flandre sont aussi marquées par leur passé industriel que Vilvoorde. Même si la ville porte toutes les cicatrices de ce déclin industriel, elle ne ménage pas ses efforts, à l'heure actuelle, pour attirer de nouvelles activités économiques. Premier défi: rendre la ville plus vivable. L'évidence avec laquelle on laissait, il y a 25 ans encore, le trafic et les industries polluantes envahir les zones d'habitation appartient désormais au passé. Deuxième défi: remplacer les activités économiques qui ont périclité par d'autres. Une initiative qui semble vouée au succès: alors qu'auparavant Vilvoorde était associée à des nuages de fumées, la ville est aujourd'hui un lieu d'implantation idéal pour les émetteurs de tv, les sociétés d'informatique et de télécommunications et autres secteurs dynamiques et très prometteurs. Vilvoorde n'est donc pas morte avec les anciennes industries, mais connaît une renaissance.

meedraagt. Het nieuwe bestaat naast het afgestorvene. Het 'herstel' van de stad Vilvoorde is een zaak van decennia. Rik Platteau beaamt dat volmondig: 'Er is al een lange weg afgelegd. Ik arriveerde hier in 1975 uit het Ieperse. Ik kon mijn ogen eerst niet geloven. Telkens als je wagen een dag op de Grote markt stond, was hij 's avonds vuil.' Heeft hij zich aangepast aan de Vilvoordse lucht? Platteau, lachend: 'Het is eerder omgekeerd: de Vilvoordse lucht heeft zich aan mij aangepast.'

John Vandaele

Als ik boven op een heuvel in Huldenberg, achter het glas van een erker 'Welkom thuis Dixie' lees, weet ik dat ik aan het juiste adres ben. Een grote Lassie en de Zuidpoolheld himself openen het hek. 'Wat is het hier mooi' laat ik me ontvallen, maar meteen besef ik dat ik dat tegen de verkeerde man zeg. Want tussen de dorpskerk en huize Dansercoer ligt er een vallei bezaaid met huizen. Té veel huizen en té veel mensen voor iemand die drie maanden oneindigheid achter de rug heeft.

100 dagen stappen en 3800 km ijs, hoe komt een mens ertoe om zich aan zo'n Zuidpoolexpeditie te wagen?

DD Zo'n expeditie ontstaat uit een amalgaam van emoties, overtuigingen, passie en een zoektocht naar jezelf. Zoiets groeit langzaam en vereist een volledige overgave, zo'n 101%, is absoluut noodzakelijk. Het is dus niet alleen de sportieve prestatie die telt.

Hoe slaag je daarin?

DD Het heeft te maken met mentale training en een eigen kijk op het leven. Ik weet bijvoorbeeld dat ik een afwezigheid creëer die niet altijd gemakkelijk is: ik laat mijn kinderen en vrienden voor lange tijd achter zonder dat ze me kunnen bereiken, voor een avontuur dat risico's inhoudt. Ik ben me daar terdege van bewust maar ik vind ook dat de verplichtingen die je als vader hebt al te dikwijls alleen in de praktische zin van het woord worden geïnterpreteerd: kinderen ophalen bij de onthaalmoeder of aan de school, ze eten geven en in bed stoppen. Daarna volgt de spreekwoordelijke Stella en mogen de voeten omhoog. Als ik hier ben met de kinderen ben ik er voor de volle 101 procent, dan ben ik zélf kind. Natuurlijk hebben Jasper, Evelien en Thijs me gemist. Maar ik vind dat ze met zo'n gevoelens beter al heel jong leren omgaan omdat het leven nu eenmaal uit emoties bestaat. Als ze op hun 17e of 18e worden

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Dixie Dansercoer

'Het woord gemakkelijk is al lang uit mijn woordenschat verbannen'

losgelaten in de wereld van de volwassenen, waar het sowieso knokken is, dan kunnen ze maar beter vooraf voorbereid zijn. Daarom wil ik hen leren emoties te verwerken en naar zichzelf te luisteren, zodat ze leren kiezen voor wat ze zelf willen. Mijn ideeën daarover heb ik voor hen op papier gezet voor ik vertrok, net zoals ik mijn testament had opgesteld. Ik wil hen de brieven laten lezen als ze er oud genoeg voor zijn.

Ik heb mijn lange afwezigheid voor de kinderen zo goed mogelijk proberen op te vullen. Voor mijn vertrek heb ik bijvoorbeeld cassettes ingelezen: elke avond kregen ze een stuk te horen van een lang verhaal. Er kwamen brieven voor hen, zagezegd verstuurd vanuit Antarctica en er waren cadeautjes op verjaardagen en feesten, die ik vooraf allemaal ben gaan kopen. De mensen die mijn kinderen hebben opgevangen hebben ook steeds met veel lof over mij gespro-

ken. Dat heeft het voor de kinderen gemakkelijker gemaakt.

De lokroep van het ontdekken

Wanneer is het voor jou duidelijk geworden wat je zelf graag wilde?

DD Op mijn achttiende ben ik in het kader van een uitwisselingsprogramma als student naar de VS getrokken. Tot dan had ik me geen vragen gesteld over wat ik moest doen, over de keuzes die ik moest maken in mijn leven, maar toen zag ik plots dat een ander deel van de wereld helemaal anders functioneert, waardoor ik kritisch ging kijken naar mijn eigen roots. Het was ook de periode waarin ik voortdurend werd geconfronteerd met de grootsheid van de natuur. Bijna spirituele ervaringen waren dat, met als gevolg dat ik een groot deel van mijn leven heb gewijd aan 'ontdekken'. Totdat ik steward ben geworden bij Sabena heb ik met rugzak en zeilplank de wereld afgereisd. Ik deed hier en daar een kleine job, om aan het nodige geld te raken. Alleen het besef dat ik me niet té veel mag afzonderen maakt dat ik in een huis woon met een tafel en stoelen en dat ik mijn kinderen ook nooit zal verbieden een computercurcus te volgen.

Ik heb heelwat boeken gelezen over het autonome leven van o.a. de Amish en van mensen die in een commune leven. De beweegredenen van die mensen om dicht bij de natuur te leven, spreken me aan. Het beantwoordt aan een lokroep in mezelf, net zoals ik me goed voel als ik in mijn tuin sta te spitten. Ik heb dat gevoel altijd al gehad en ik ken mezelf ondertussen goed genoeg om te weten dat ik altijd zal proberen te realiseren wat ik in mijn hoofd heb. Tot nu toe is me dat ook altijd gelukt. Ik weet dat je er met de nodige energie en overtuigingskracht, met een serieuze dosis passie, zeker geraakt. Dat wil niet zeggen dat op deze expeditie alles gemakkelijk is gegaan, verre van - de kapotte sleeën en nog erger mijn kapotte ribben, eenvoudig was het niet. Maar het woord 'gemakkelijk' heb ik al jaren geleden uit mijn woordenschat verbannen, want

alles wat intens is, is moeilijk, of je het nu over relaties hebt, lekker koken of een expeditie.

Wat draag je in je verdere leven mee van zo'n expeditie?

DD Mijn gezelschap Alain en ik hebben dikwijls gesproken over onze sociale plicht, over onze taak om mensen aan te porren om hun eigen dromen waar te maken. We zijn er absoluut van overtuigd dat er veel mensen rondlopen met passies die ze niet ten volle beleven en ik denk dat wij een voorbeeld kunnen zijn van hoe het wel kan. Zo'n ervaring is ook een magnifiek iets, een levensbron die onuitputtelijk is. Het geeft je kracht om moeilijkheden aan te pakken, je haalt er rust en eenvoud uit, het is een beleving waarvoor woorden tekort schieten. De natuur heeft me geleerd 'stop' zeggen, 'zo is het genoeg'. Ik beseft heel goed dat ik me vroeger ook heb laten verleiden om te jachten en te jagen omdat ik toen niet doorhad dat spiritualiteit een belangrijk element is in je persoonlijke groei.

Ik houd van dit dorp

Er wordt gezegd dat jullie expeditie een mijlpaal is, ervaar je dat zelf ook zo?

DD (Lacht) De koning wil je op bezoek, je krijgt een ereburgerschap in Nieuwpoort, Linden en Huldenberg en ik zal ons avontuur echt wel aan mijn kleinkinderen moeten vertellen. Of het daarom een mijlpaal is? Natuurlijk ben ik fier op de fysieke en mentale prestatie die we geleverd hebben. Ik ben er ook trots op dat een Vlaming en een Waal 100 jaar Gerlache gevierd hebben: Adrien de Gerlache de Goméry liep met de Belgica in 1897 vast in het pakijns van Antarctica en heeft als eerste overwinterd op het zesde continent: 380 dagen verbleef hij daar en dat heeft zijn sporen nagelaten. Antarctica heeft duidelijk Belgische trekjes en dat wilden wij op een echte Belgische manier herdenken. Alain als Waal en ik als Vlaming, maar vooral samen Belg. Het was de bedoeling Alains Nederlands bij te spijkeren tijdens onze tocht maar dat is ons niet gelukt. De expeditie was té moeilijk en alles is in het Frans besproken, een typisch voorbeeld van de Belgische

toestand en van 'l'union fait la force'.

Is het niet moeilijk om na zo'n avontuur opnieuw je draai te vinden in ons volle land?

DD Tussen Huldenberg en Antarctica is er natuurlijk geen enkele vergelijking mogelijk, dit in tegenstelling tot Nieuwpoort. Toen ik daar tot ereburger werd benoemd had ik een heel sterk gevoel van verwantschap; Op het ijs heb ik heel veel aan het strand gedacht. De zandformaties ten gevolge van de wind leken op die op het ijs, de eindeloosheid van het water, de horizon, de wind, de natuurelementen tout court, heb ik op het ijs herkend. Maar ik hou

'Alles wat intens is, is moeilijk, of je het nu over relaties hebt, lekker koken of een expeditie'

van dit dorp met zijn burgemeester en fanfare en het café onder de kerktoren. Ik vind het ook heel belangrijk tot een dorpsgemeenschap te behoren en ben bang voor de uitbreiding van Brussel en van de verstedelijking. Als ook hier het individualisme de bovenhand krijgt, verhuis ik, want ik heb een sociaal netwerk nodig. Op Antarctica miste ik al vlug de etentjes met vrienden, de koffietjes of de pin-tjes op een terras in Leuven.

Als het maar echt is

In tegenstelling tot veel andere mensen ben je een bevoorrecht iemand. Voel je dat ook zo aan?

DD Een aantal dingen zitten verschrikkelijk mee. Ik heb al dikwijls

Dixie Dansercoer: everything which is intense is difficult

many people out there with passions which they aren't fully living out, and I think we can be an example that life can also be otherwise', says Dixie Dansercoer, now back in Huldenberg. 'I know that -with the necessary dose of energy, determination and passion- you can make your dream happen. That doesn't mean that our expedition was a breeze, far from it: with the broken sleds, the cracked ribs and so on, it was anything but easy. But I deleted the word 'easy' from my vocabulary long ago, because everything which is intense is difficult, whether you are talking about a relationship, good cooking or an expedition', notes Dansercoer.

FOTO: PATRICE DE SPIEGELARE

tegen mezelf gezegd: 'Verdorie, wat heb ik een prachtleven'. Ik ben er ook van overtuigd dat als ik morgen in een rolstoel beland, nog tevreden zal zijn met wat ik heb gehad: dat ik zal berusten en een nieuwe passie zal zoeken. Ik geloof erin dat je een taak hebt in deze wereld, een missie zoals die pater in Molokai of de thuisverzorger die met plezier naar zijn mensen gaat. Als het maar écht is, dan doet het deugd. Maar niet iedereen is daar ontvankelijk voor, dat weet ik. Ik beleef het grootste plezier aan mensen die me hebben horen vertellen over mijn reizen en die me achteraf komen zeggen dat ik hen geïnspireerd heb om hun leven een andere wending te geven. Zo'n gesprekken vergeet ik nooit.

Kris Verhaegen

Dixie Dansercoer en Alain Hubert geven een reeks van lezingen en een introductie bij de film van hun expeditie in een aantal culturele centra in de rand.. Ze vertellen o.a. over het belang van deze expeditie voor het wetenschappelijk onderzoek, over het leven op het ijs, te voet en met paravoilt, en in de tent.

Gehandicapten zelf laten kiezen wat ze willen

Niet alleen vrouwen en kinderen, maar ook gehandicapten zijn vandaag geëmancipeerd. Zij kiezen voor integratie, willen gelijke kansen en pleiten voor een flexibele, op maat gesneden dienstverlening. Een hele stapel vaak vernieuwende initiatieven staan daarvoor in de rand op stapel.

Vandaag is de vraag van gehandicapten naar een aangepaste dienstverlening op maat groot, ook in de rand. Volgens Erik Van den Begin, bestuurssecretaris van de dienst welzijn van de provincie Vlaams-Brabant, wordt vandaag op verschillende niveaus gewerkt aan een beleid dat die nieuwe nood moet lenigen.

Erik Van den Begin: 'De tijd van de grote instellingen in een groene omgeving is al lang voorbij. Vandaag verschuift de trend onder druk van de gehandicapten zelf naar dienstverlening op maat, naar een flexibel aanbod, naar zelfbeschikkingsrecht. Uit dat aanbod kunnen zij dan zelf kiezen. De door de Verenigde Naties opgestelde Standaardregels voor gelijke kansen van personen met een handicap (uit '93) sijn dus stilaan in de provincie Vlaams-Brabant door.'

Wachlijsten

Op de Centrale Wachlijst van Halle-Vilvoorde voor volwassenen met een mentale handicap staan 101 mensen. Daarnaast komt er weldra een wachtlijst voor mensen met een niet-aangeboren hersenletsel. Van den Begin: 'De behoefte aan een aangepaste omkadering voor post-traumatië stijgt geweldig. Dat komt onder meer door de verbetering van de medische wetenschap, waardoor steeds meer mensen na een ongeval of ziekte met zware hersenletsels in leven blijven. Een eerste peiling toont aan dat op dit moment zo'n 102 post-traumatië wachten op een oplossing.' 'Daarnaast wil de provincie ook de noden van andere groepen gehandicapten (kinderen, mensen met psy-

chische of fysieke handicaps, sensorieel gehandicapten,...) in kaart brengen. Het Regionaal Overleg Gehandicaptenzorg ondersteunt de uitbouw van netwerken, coördineert de diversificatie van het aanbod en brengt de verschillende voorzieningen voor overleg samen. Er wordt inmiddels gewerkt aan de oprichting van een provinciale adviesraad gehandicaptenzorg om een en ander op het niveau van de provincie te coördineren.'

Focuswoningen

Toch staan in de rand reeds een aantal initiatieven op stapel. In Halle-Vilvoorde-Brussel kunnen mensen met een lichte mentale handicap allicht medio '99 voor een korte vakantie in een kleinschalig, familiaal logeershuis terecht. Voor mentaal gehandicapten die thuis verblijven, wordt gewerkt aan de uitbouw van een recreatiecentrum: om te snoezelen, voor dans- en muziekexpressie,... een project van bestendig afgevaardigde Lieve Eeckelaers.

Gehandicapten kiezen nogal eens voor zelfstandige woonvormen. In Strombeek-Bever bestaat hiervoor reeds een ADL-project (Activiteiten Dagelijks Leven). Gehandicapten wonen er in voor hen toegankelijke Focuswoningen die deel uitmaken van een sociale woonwijk. Bij het dagelijks leven (wassen, voeden, shoppen,...) worden zij vanuit een naburig dispatching centrum geholpen door een coördinator en assistenten. Een gelijkaardig Focus-project ligt vandaag op de tekentafel van een architect in Alsemberg om in de Lotse Zennemeander, op de terreinen van de voormalige Artic-site, te midden van 37 sociale appartementen en drie woningen een aantal Focus-woningen te integreren.

Ook voor de mensen met een niet-aangeboren hersenletsel wordt gedokterd aan een aantal projecten. De vzw Sirius wil bijvoorbeeld in Rode van start gaan met een bezigheidshuis, waar ook post-traumatië terecht kunnen. Oikonde Mechelen wil een klein

Erik Van den Begin

aantal van deze mensen in een gezin in Vilvoorde opvangen. Een project in Dilbeek wil hen beter begeleiden als ze na een revalidatieperiode in het centrum De Bijtjes weer thuis komen. Tenslotte wordt er ook rekening mee gehouden dat mensen met een lichte tot matige handicap steeds vaker een plek willen op de arbeidsmarkt. In heel Vlaanderen zijn hiervoor projecten gestart van arbeidstrajectbegeleiding. Sinds dit jaar kunnen de gehandicapten en belangstellende bedrijven uit de regio Halle-Vilvoorde-Brussel hiervoor terecht bij ATB De Werkwijzer, die zorgt voor de hele begeleiding.

Marleen Teugels

A D R E S S E N :

- Provincie Vlaams-Brabant, dienst welzijn: Erik Van den Begin: 016/26 73 06
- ATB De Werkwijzer, Jan Ghijselen: 02/514 49 07
- Vlaamse Vereniging voor Hulp aan Verstandelijk Gehandicapten (VVHVG), Etienne Buysse: 02/219 88 00

Dienstencentra halen senioren uit hun isolement

In vergelijking met de overige Vlaamse provincies zijn de dienstencentra in Vlaams-Brabant dun gezaaid. Niettemin spelen ze een belangrijke rol want ze halen senioren uit hun sociaal isolement en bevorderen hun zelfredzaamheid. Dienstencentra vormen een niet onbelangrijke schakel in de thuiszorg door allerlei diensten aan te bieden aan de thuiswonende bejaarden.

'Met ons aanbod verhinderen we dat senioren voortijdig moeten worden opgenomen in een rust- of verzorgingstehuis', benadrukken de coördinatoren van de dienstencentra die de RandKrant uitnodigde voor een gesprek. 'Het dienstencentrum is de ontmoetingsruimte bij uitstek waar ze aan allerlei activiteiten deelnemen en bij voorbeeld ook een warme maaltijd kunnen gebruiken. Het is een middel om de sociale contacten tussen de senioren te bevorderen. Een oudere dame is niet vlug geneigd om op café te gaan, terwijl ze zich zonder schroom laat zien in het dienstencentrum. De Boomgaard in Sint-Genesius-Rode legt zelfs een bus in zodat ook bewoners uit de afgelegen wijken en gehandicapten van het aanbod van het dienstencentrum gebruik kunnen maken. Vilvoorde daarentegen kiest voor de gedecentraliseerde aanpak met een antenne in verschillende wij-

ken (centrum, Faubourg, Kassei en Far West). Het OCMW van Vilvoorde financiert die gedecentraliseerde voorzieningen met middelen van het Sociaal Impulsfonds.'

Er nog bij horen

Het dienstencentrum is een centrum van en voor de gebruikers. 'In ieder dienstencentrum is er een centrumraad waar de gebruikers en de bejaardenverenigingen in vertegenwoordigd zijn. Aan de bejaardenverenigingen maken we duidelijk dat wij geen concurrenten zijn, maar aanvullende acti-

'Een oudere dame is niet vlug geneigd om op café te gaan'

viteiten ontplooiën. Voor de coördinator van het dienstencentrum is de centrumraad een belangrijk klankbord voor de programmatie, de evaluatie en de bijsturing van diverse activiteiten. Een dienstencentrum levert niet alleen een dienstenpakket, maar zorgt ook voor ontspanning, ontmoeting en vorming. We schenken ook veel aandacht aan de mentale weerbaarheid. Het dienstencentrum van Strombeek-Bever pakte in samenwerking met de openbare bibliotheek bij voorbeeld uit met een cursus over internet en het gebruik van de nieuwe media. Die vorming is aangepast aan de voorkeuren en het niveau van de deelnemers.

Op die manier krijgen de senioren het gevoel dat ze kunnen meepraten met hun kleinkinderen over de computer en de toepassingen van de nieuwe media. Ondanks de snelle technologische ontwikkelingen horen ze er nog bij!

Op uitnodiging van de Randkrant namen de coördinatoren van de volgende dienstencentra deel aan een rondetafelgesprek:

- Mario De Boodt van het dienstencentrum Ter Borre in Strombeek-Bever, tel. 02/267 38 50
- Jos Houthuys van het dienstencentrum in Vilvoorde, info op tel. 02/ 254 62 77.
- Karin Poldervoort van 't Paviljoentje in Sint-Pieters-Leeuw, tel. 02/377 03 55
- Els Pauwels van De Boomgaard in Sint-Genesius-Rode, tel. 02/380 40 02
- Simonne Kiesekoms-Willems van het Breugheldal in Dilbeek, tel. 02/568 07 22.

Verscheidenheid behouden

'Wie naar een dienstencentrum komt, ervaart vrij snel dat vrijwilligers daarin de motor zijn. Zestigplussers organiseren scrabble, muziekprogramma's en crea-namiddagen. Vaak maken ze zelf de affiches om de activiteiten aan te kondigen en ze laten zich niet onbetuigd in tal van praktische zaken, zoals de zaal klaar maken, de bar open houden of in de keuken helpen. Als centrumleider probeer je de initiatiefnemers zoveel mogelijk te ondersteunen. Ze moeten weten dat hun inzet wordt gewaardeerd. Op die manier beseffen ze dat het centrum ook echt van hen is. Het komt erop aan creatief op hun voorstellen in te spelen. Het dienstencentrum van Sint-Genesius-Rode draagt bijvoorbeeld bij tot de integratie van anderstaligen. Franstaligen en Nederlandstaligen ontmoeten elkaar in de cafetaria en spelen er samen bridge en scrabble.' Verschillende centrumleiders vragen zich bezorgd af of het nieuwe decreet op de thuiszorg voldoende ruimte laat voor de verscheidenheid van de dienstencentra, die elk op hun manier inspelen op de plaatselijke behoeften.

Gerard Hautekeur

TONEEL

Amateurs gelauwerd

Op donderdag 28 mei, om 19.30 uur, huldigt de provincie Vlaams-Brabant in aanwezigheid van de provinciale jury de laureaten

van het provinciaal amateurtoneeltoernooi 1997-98. De huldiging heeft plaats in Gemeenschapscentrum De Bosuil in Jezus-Eik/Overijse.

Per toneelvereniging worden vijf personen uitgenodigd om de proclamatie bij te wonen. Alle toneelverenigingen die tijdens het toneelseizoen 1997-98 na een bezoek van de provinciale beoordelingsjury een quoting in een bepaalde afdeling ontvingen, mogen een diploma in ontvangst komen nemen. De toneelverenigingen met de beoordeling 'uitmuntend' krijgen de medaille 'Prijs van de provincie Vlaams-Brabant'. De plechtigheid wordt opgeluisterd met een gastoptreden van Theater Gordijnen voor Konijnen. Zij brengen het programma 'Drie Muskietiers', een mix van commedia dell'arte, clownerie en slapstick.

Info: Provincie Vlaams-Brabant, tel. 016/26 76 72 (Jan Van Grunderbeek)

KLEINKUNST

Kris peulschil De Bruyne

Hoewel hij door cabaretier en stemmenimitator Dirk Denoyelle verbaal werd afgemaakt, blijft chansonnier Kris De Bruyne rotsvast in zijn klassiek repertoire geloven. Met een snik in zijn gevoelige stem bezingt hij zijn vriendin die jointjes roldde in de hippie-tempels van Amsterdam. Even gedreven als weleer vertolkt hij het absurdistische nummer 'Ik ben de peulschil', dat hij ooit met

Lamp en Lazarus op een bescheiden single vereeuwigde. Bij 'De onverbiddelijke zoener' zal menigeen allicht denken aan de onfortuinlijke prins uit de Vlaamse musicalversie van Sneeuwwitje. De Bruyne is op zijn mooist in poëtische liefdessongs, waarin hij zijn hunkering naar schoonheid en affectie laat doorschemeren. 'Van mijlen ver tot over de grens', zo omschrijft hij de bloemlezing uit zijn 25-jarige carrière.

Het concert is een onderdeel van het Vlaams feest dat jaarlijks in Dilbeek wordt georganiseerd. Verder zijn er gastoptredens van de volkskunstgroep 'Pajottenland', een nog niet nader bepaald zangkoor en de fanfare van Itterbeek.

Recreatiecentrum Itterbeek, 28 juni om 15u.

TENTOONSTELLING

Combinatie van stijlen

De Britse schilder Colin Crumplin schildert in etappes. Figuratieve en abstracte kunst hoeven volgens hem niet elkaars tegenpool te zijn. Crumplin (52) bedacht een methode om beide op een originele manier te combineren. Eerst verdeelt hij zijn doek in twee helften. Met de blote hand brengt hij links of rechts van de scheidingslijn, ongeordend en zonder vooropgesteld doel, acrylverf aan. Daarna plooit hij het doek en legt het ingekleurde gedeelte even op het maagdelijke. De afdruk of de monoprint die hieruit ontstaat, wordt grondig geanalyseerd. Net als bij de Rorschachtest duiken herkenbare structuren of patronen op, die geassocieerd kunnen worden met beelden uit de werkelijkheid. Vervolgens schildert Crumplin die beelden -dat kunnen voorwerpen of landschappen zijn- zo realistisch mogelijk op een tweede luik, dat even groot is als het inspirerende model. Om de realiteit zo haarfijn mogelijk weer te geven doet hij soms een beroep op de fotografie of op illustraties uit boeken of tijdschriften. Chaotische vegen en spontane sporen van de vuist, de vingers, of de handpalm krijgen hier plots een betekenis. In feite onder-

Orchid, 1996, Colin Crumplin

mijnt deze vindingrijke post-moder-nist niet alleen het abstract-express-ionisme, maar ook het surrealisme.

Ellipse Exhibitions, Hallese Steenweg, 158, Sint-Genesius-Rode. Tot 21 juni. Van donderdag tot zondag tussen 14 en 18 uur. Ook op afspraak. Tel: 02/381 21 81.

MUZIEK

Er wordt weer gejodeld

Wie over een forse, goed geoliede stem beschikt en borst- en keelklanken kan vermengen is een geboren jodelaar! Onder impuls van Bobbejaan Schoepen en andere zingende plattelanders beleefde dit muziekgenre een grote bloei in de jaren vijftig. Zelfs toneelavonden, harmonieconcerten en goochelshows werden ermee opgevrolijkt. De uitvoerders dosten zich daarbij graag uit als Zwitserse of Oostenrijkse bergbewoners. Wie dacht dat deze Alpenromantiek definitief zou hebben afgedaan, heeft zich schromelijk vergist. Eerstdaags herrijzen in Gemeenschapscentrum De Lijsterbes 'Die Jodelbrüder'. Hoewel zij werden opgetrommeld door de Bond van Gepensioneerden, verwachten deze kranige knapen ook de Get Ready-generatie te kunnen bekoren. Om hun stem niet al teveel te belasten, brengen ze naast de bijna vergeten jodelnummers ook herkenbare operetmelodieën. Hun repertoire omvat ondermeer de meedingers uit 'Het Witte Paard' en 'De Lustige Weduwe'. Jan Steurbout ontfermt zich over het orgelacordeon en Jan

Staes plukt nostalgische deuntjes uit zijn viool.

Een week later trekt de 16-jarige pianist Philippe Raskin op het vernissingsconcert ter ere van zijn moeder Magda Calleeuw andere muzikale registers open. Hij speelt composities van Debussy, Chopin, Granados en Bach.

Kraainem, GC De Lijsterbes: Die Jodelbrüder op 6 juni om 19u.
Pianoconcert op 13 juni om 20u.
Info:02/721 28 06.

TENTOONSTELLING

Water als inspiratiebron

De pottendraaiers, tekenaars, schilders en plastische ontwerpers van de ateliers in het cultureel centrum van Strombeek-Bever werkten de voorbije vijf maanden rond het thema 'water'.

Voor hun eindexamen-tentoonstelling vervaardigden ze ondermeer oceaanvissen uit kippen-gaas en papier. In de luisterkamer wordt een Oceanarium gebouwd. Uiteraard op

veel kleinere schaal dan op Expo'98 in Lissabon, waar in een daartoe bestemd megapaviljoen dertigduizend diertjes rondzwemmen. De Strombeekse onderwaterwereld blijft beperkt tot een kijkdoos voor avontuurlijke voyeurs en natuurvrienden. Wie binnengluurt ontdekt ook schelpen, zeesterren, planten en koralen, waarvan er één zo groot is dat hij zowel de bodem als de zoldering raakt. Zorgvuldig aangebrachte lichtspots en suggestieve geluiden werken illusionistische effecten in de hand. Kleine groepjes en individuen realiseerden voor de andere ruimtes dozen, panelen en zelfs drieluiken, waarin uitsluitend de eigenschappen van het water aan bod mochten komen. Geen gemakkelijke taak, want hoe geef je de lichtspiegelingen, de

transparantie of de rimpelende bewegingen op een artistiek bevredigende manier weer? En is water blauw, grijs, donkergroen of kleurloos? Aan dit project namen kinderen, jongeren en volwassenen deel. Vier begeleiders hielpen hen met ideeën, technieken en tips.

Strombeek-Bever, CC: 5 tot 21 juni.
Tel. 02/263 03 43

MUSEUMTRIP

De helse en de fluwelen Breughel

Vanuit de rand wordt deze maand een trip georganiseerd naar de prestigieuze Breughel-tentoonstelling in het Antwerpse Museum voor Schone Kunsten. De productieve schildersfamilie kwam in ons land niet meer aan bod sinds Europalia-België. De Helse Breughel (1564-1637) heeft alvast zijn naam gestolen. Nooit heeft hij het ondermaanse met zijn griezelige duivels en hun sadistische foltertuingen uitgebeeld. Wel plagieerde hij vaak zijn vader of baseerde zich op enkele van zijn schetsen, prenten en onvoltooide doeken. Hij was echter niet alleen een opportunistische kopiist die inspeelde op de enorme vraag naar dit soort schilderijen. Hij ontpopte zich ook als een belangrijk vernieuwer die in zijn druk bevolkt atelier een eigen school vormde. Fluwelen Breughel (1568-1625) specialiseerde zich in landelijke tafereelen, bloemstillevens en thema's die hij overnam van de vermaarde familie-nestor Pieter Breughel de Oude. Hij was kind aan huis bij de Spaanse vorsten Albrecht en Isabella en genoot ook de steun van kardinalen en collega-schilders als Goetkind en Rubens.

In Essen en Wenen bracht deze 130 werken omvattende tentoonstelling al een miljoen kunstliefhebbers op de been.

Busreis op vrijdag 29 mei.
Contactnummer: 02/267 73 61.
De tentoonstelling loopt nog tot 16 juli.

CONCERT

Jankende blues uit Chicago

De Chicago-blues waaide veel later dan de zogenaamde Mississippijijl naar Europa over. Vaak verdringen elektrisch versterkte instrumenten het

akoestisch aandeel. De muziek weer-spiegelt het grimmige karakter van de grootstad. De massale werkloosheid, de haperende sociale zekerheid en het maatschappelijk isolement worden in de songs met jankende tonen breed uitgesmeerd. De striemende slidegitaar krijgt geregeld gezelschap van de vurige mondharmonica.

Als seizoensafsluiter geven bassist Bart Buls, slagwerker Herman Cambré en mondharmonica-speler Ludo Beckers een zomers concert. Bluesfanaten zullen zeker echo's opvangen van het Bill Roseman-trio en van andere verdwenen maar niet vergeten bluesbands.

Chicago-blues wordt haast uitsluitend gebracht door kleine combo's, die zonder uitzondering schatplichtig zijn aan het ensemble van Muddy Waters. Ook de groepjes rond Howlin' Wolf en Elmore James staan model voor dit luidruchtig, maar emotioneel muziekgenre.

Linkebeek, GC De Moelie: 27 juni om 21u. Tel.:02/380 77 51.

Ludo Dosogne

Vlaamse componisten geen sant in eigen land

Als de laatste jaren het werk van meer dan tien Vlaamse toondichters in de hele wereld gewaardeerd wordt, dan hebben wij dat louter aan buitenlands privé-kapitaal te danken en wel vooral aan het vrij jonge buitenlandse label Marco Polo - Naxos, dat het risico durft te nemen waardevol werk op de internationale markt te gooien. En aan de Vlaamse componist-dirigent Frédéric Devreese die, vanop de grens met het groene Linkebeek, nog niet zolang geleden ontdekte hoeveel talent dit kleine land rijk is...

‘Où sont mes mérites?’, grapt dirigent-componist Frédéric Devreese, zoon van Godfried Devreese (1893-1972), tevens componist, violist en directeur van het Mechels conservatorium. ‘Thuis stond in elke kamer een piano. Mijn vader heeft mijn moeder, zelf óók violiste, in het concertgebouw ontmoet. Zij hebben mij enorm gestimuleerd. Dat maakt het gemakkelijker. Toen ik vijf was, ben ik beginnen musiceren op de piano. Ik ben nooit geïnteresseerd geweest in het naspelen van muziek. Veel liever dan dat, ging ik zelf componeren. Ik stond al vroeg harmonisch ver.’

Doorzettingsvermogen

Devreese was amper 19 toen hij voor het eerst op de voorgrond trad. ‘Ik had een pianoconcerto gemaakt dat door een jury is geselecteerd en ter gelegenheid van de 100ste verjaardag van het conservatorium van Oostende door tien verschillende kandidaten is opgevoerd. Dat geeft een ongelooflijke kick om verder te doen, maar die heb je ook nodig als je 19 bent! Je moet over zeer veel doorzettingsvermogen beschikken als je als componist door het leven wil gaan. Soms werk je maanden, jaren aan een compositie en je bent niet eens zeker dat ze ooit zal worden uitgevoerd. Als dat dan toch gebeurt, wordt het werk van vele maanden in de loop van één

enkele live-opvoering aan het publiek gepresenteerd...’

‘Door die wedstrijd voor het Oostendse conservatorium heb ik beurzen gekregen. Ik ben eerst drie jaar in Rome bij Pizzetti in de leer geweest, heb daar een perfectie cursus compositie gevolgd. Daarna studeerde ik bij Hans Swarowski een jaar orkestdirectie aan de Weense Staatsacademie, de bakermat van de klassieke muziek. Daar heb ik de grote Weense klassieke traditie mogen meemaken. In plaats van op de cursus, zat ik in de orkestzaal om daar een orkest te horen spelen en de repetities mee te maken.’

Filmmuziek voor André Delvaux

‘Dan kwam de Wereldtentoonstelling’, vervolgt Devreese. ‘Daar wilde ik absoluut bij zijn. Zes maanden lang was ik daar realisator. Van dan af ben ik vanalles beginnen doen. Ik heb bijvoorbeeld de opera ‘Willem van Saefingen’ geschreven, waar we in ‘64 de Italiaprijs mee hebben gehaald. Ik ben veel voor tv beginnen werken, lag aan de basis van ‘Tenuto’. Ik schreef opera-, film- en balletmuziek en dirigeerde in allerlei programma’s op tv.’ ‘Van ‘62 tot ‘90 schreef ik muziek voor praktisch alle films van André Delvaux. Die filmmuziek was belangrijk voor mijn verdere evolutie. Het heeft mijn stijl en schriftuur gemaakt. De samenwerking met Delvaux was interessant omdat hij zelf een grote kennis van muziek had. Hij is jaren begeleider geweest van stomme films, heeft een keuze moeten maken en uiteindelijk voor de film gekozen.’

Componeren als passie

Frédéric Devreese schreef zelf vier pianoconcerto’s. Het

bekendste werd in ‘83 door muziekgenie Pierre Volondat rechtstreeks op tv uitgevoerd. ‘Het is ongelooflijk wat die man heeft gepresteerd’, vertelt Devreese. ‘De andere kandidaten zaten een week lang op het werk te zwoegen, Volondat één dag.’

Zelf muziek componeren, doet Devreese het liefst: ‘Ik ga er volledig in op. Voor mij is het een passie, maar het moet natuurlijk speelbaar zijn voor de muzikanten. Omdat ik niet constant schrijf, moet ik mij echter elke keer opnieuw aan zo’n muziekstuk aanpassen.’

Het werk van de componist is geëvolueerd van de romantische naar minimalistisch-repetitieve muziek. ‘Gemini (1980) schenkt mij achteraf het meeste voldoening, maar toen ik het pas neerschreef had ik grote twijfels. Hoedanook, het ene muziekstuk dient voor het andere, als een soort kettingreactie. Het is zoals met een kind. Je schrijft het, je laat het los en dat is een reden om weer een nieuw stuk te schrijven...’

Buitenlands enthousiasme

De laatste jaren zat Frédéric Devreese méér in Moskou dan in België, voor de opnames van de ‘Anthology of Flemish

FOTO: JIJT DAVRESE

Music' samen met het Moscow Symphony Orchestra. 'De muzikanten waren verbaasd', vertelt Devreese. 'Ze kenden mij niet, onze andere componisten evenmin, en Vlaanderen ook niet. Maar ze vonden de muziek prachtig. Door dat enthousiasme in het buitenland krijgen Vlaamse componisten stilaan erkenning in de hele wereld.'

'Dit piepkleine land telt tientallen ijzersterke componisten, maar niemand lijkt daar bijzonder in geïnteresseerd'

'Vooral in België is men geen sant in eigen land', aldus Devreese. 'Het land is een zakdoek groot en dan nog eens in twee verdeeld. Dat biedt onze componisten weinig mogelijkheden om naar buiten te treden.'

De laatste drie jaar heeft Devreese niets meer geschreven. Dat heeft alles te maken met de opnames van de

'Anthology of Flemish Music' voor het Marco Polo - Naxos label. Daarvoor begon hij in 1993 met het bestuderen van onze romantische componisten. De verbazing was groot: 'Dit piepkleine land bleek tientallen ijzersterke componisten rijk te zijn. Alleen leek niemand daar bijzonder in geïnteresseerd, want veel van hun werk was zelfs nooit uitgevoerd, of maar één enkele keer gespeeld... 'Zopas heeft ons nationaal orkest werk van Marcel Poot (1901-1988) uitgevoerd. Dat was oorspronkelijk in operavorm geschreven, maar het is ook geschikt voor de concertzaal. Dat is nu gebeurd, 36 jaar nadat Marcel Poot het geschreven heeft. Het is verbaazingwekkend hoe al die componisten dapper zijn blijven doorgaan, terwijl ze in de meeste gevallen hun werk zelfs nooit te horen kregen. Neem nu het vioolconcerto van August De Boeck; Dat is pas 20 jaar na zijn dood voor het eerst uitgevoerd. Ook tijdens zijn leven heeft hij jarenlang moeten wachten om zijn composities uitgevoerd te krijgen.'

Vlaamse composities op cd

Dat de Vlaamse romantische componisten vandaag op cd in de hele wereld te krijgen zijn, hebben ze te danken aan de Duitser Klaus Heymann, die in Australië woont en 10 jaar geleden in Hong Kong het Marco Polo-Naxos-label heeft opgericht. Vandaag heeft Heyman een 2000-tal kwalitatief ijzersterke cd's met klassieke muziek in zijn catalogus opgenomen, die quasi een totaalbeeld bieden van de klassieke muziekcène. In '97 werd het label daarvoor in Cannes bekroond. Frédéric Devreese: 'Geen enkel

FOTO: RITA DANIELIS

ander label heeft dit ooit aangedurfd. De contacten met Heymann liepen aanvankelijk alleen per fax. In het begin werkten we aan drie cd's, maar er kwamen er almaar nieuwe bij. Het zijn uiteindelijk 16 cd's geworden, die via het Marco Polo-label op de internationale markt zijn gegoid. In België is de 'Anthology of Flemish Music' bij Naxos in twee cd-boxen van vijf cd's uitgebracht, tegen een budgetprijs van 1.000 fr. Er zijn al meer dan 3000 boxen verkocht en de muziek is regelmatig te horen op RTBF-radio.' Frédéric Devreese heeft nog een cd-box met Vlaamse componisten op stapel staan en een cd-box met Waalse componisten, maar daarvoor moeten eerst de nodige sponsors gevonden worden. 'Hopelijk komt de Vlaamse overheid met subsidies over de brug', hoopt Devreese, die daarvoor een aanvraag heeft ingediend. 'De cd's maken tenslotte de eigen componisten bekender in binnen- en buitenland.'

Marleen Teugels

CD-BOX : ANTHOLOGY OF FLEMISH MUSIC - NAXOS

- Peter Benoit ■ Paul Gilson
- August De Boeck ■ Arthur De Greef ■ Godfried Devreese ■ Marcel Poot ■ Arthur Meulemans
- Daniël Sternefeld ■ Jef Maes ■ Frédéric Devreese

Frédéric Devreese: 'Kein Prophet im eigenen Land'

Komponist und Dirigent Frédéric Devreese war erst 16 Jahre alt, als er mit einem selbstkomponierten Klavierkonzert das erste Mal von sich reden machte. Ein Stipendium erlaubte ihm das Studium im Rom und Wien. Neben Klavierkonzerten schrieb Devreese jedoch auch Opern-, Ballet- und Filmmusiken, zuletzt u.a. die Musik zu fast allen Filmen des Cineasten André Delvaux. In den letzten drei Jahren war Devreese allerdings mit der Aufnahme der 'Anthology of Flemish Music' für das freie, junge und ausländische Label Marco Polo-Naxos zu beschäftigt, um weitere Arbeiten zu veröffentlichen. Für diese Aufnahmen hält sich der Komponist oft in Moskau auf. 'Die Musik findet hier Gefallen und aufgrund des Enthusiasmus im Ausland erhalten flämische Komponisten langsam auch entsprechende Anerkennung in anderen Teilen der Welt', so Frédéric Devreese. 'Vor allem in Belgien gilt der Prophet im eigenen Land nichts, und wenn in den letzten Jahren die Arbeit von mehr als zehn flämischen Klangpoeten in aller Welt gewürdigt wurde, ist dies ausschliesslich das Verdienst des ausländischen Privatkapitals, das dies ermöglichte.'

EEN MOOI SCHILDERIJTJE

De vriend identificeerde de plek als onze woonplaats door het onderschrift bij de reproductie van het schilderijtje: 'Bakenbos, Hoeilaartsesteenweg', ons adres. Wijzelf herkennen de ingang van de boerderij die er nog precies hetzelfde uitziet. Verder komt de prent ons als het tegenovergestelde van onze woonplaats voor, toont ze een zandweg met ganzen in plaats van een asfaltbaan met auto's.

Streekschilder Albert Sohie (1873-1927) moet zijn ezel neergezet hebben op een steenworp van ons huis. Dat stond er al in die tijd, schuin achter zijn rug, niet als een langwerpige villa dwars op de straat, maar als een rijtje landarbeiderhuisjes aan een zijweg. Zo te zien was het zomer en middag toen de schilder daar zat. Hij moet het gesnater van de ganzen hebben gehoord en de vogels in de bomen. Hij kan het water van de plas gerooken hebben en de mesthoop op het binnenplein van de boerderij.

De prent stemt tot nostalgie. Voortaan zal ik de ingang van de boerderij met andere ogen bezien en langs onze straat restanten van die vroegere landelijke schoonheid zoeken.

Maar een mens moet daarbij niet overdrijven. Laat me niet schijnheilig doen en bekennen dat ik liever aan een aangelegde weg thuishoor. Mijn eigen auto rijdt ook over die asfaltbaan. En de schoolbus, de krantenombrenger, de postbode ook. Ons huis is de uitvalsbasis voor het drukke en gevarieerde leven van een vijfhoekig gezin en allesbehalve een besloten erf in de traag verglijdende schaduw van populieren. Waar op de prent de zandweg in de verte wazig wordt, begint nu de straat naar het station van La Hulpe, waar wij de trein naar Brussel en de wijde wereld nemen.

Beter dan tot nostalgie kan de prent

'Voor jullie', zegt een vriend uit Hoeilaart, 'jullie woonplaats'. Hij geeft ons een prent die hij bewaarde uit een voorbijge kalender. Er staat een idyllische landweg op. Tussen de bomen erlangs is aan de ene kant de monumentale ingang van een boerderij te zien en aan de andere kant een eenvoudig huis. Op de voorgrond blinkt een plas naast struikgewas en er scharrelen ganzen rond in de zon- en schaduwvlekken op de weg.

FOTO: RITA DANIELS

tot kritisch denken stemmen. Ik zag nooit eerder werk van de schilder Albert Sohie, maar zijn familienaam klinkt me overbekend in de oren. Het was immers een Sohie, Felix, die in 1865 de eerste druivenserre in Hoeilaart bouwde. Hij en zijn broers gaven zo de aanzet tot wat een eeuw lang rijkdom, roem en eigenheid in de streek ten zuidoosten van Brussel zou brengen. Na de ingevoerde variëteiten werden er eigen druiven geteeld, Royal, Leopold III, Mollekens. De Sohies waren zonder meer de founding fathers van de Belgische druivenstreek en hun naam is een synoniem van druiventeelt. Ik moet trouwens maar mijn handboeken met streekgeschiedenis openslaan om te weten te komen dat de schilder Sohie een zoon was van Remy, de jongere broer van Felix.

Het is dan ook niet omdat er op de prent van de idyllische landweg geen

druivenserres te zien zijn, dat ze er niet waren. Integendeel, op die zomerdag rond de eeuwwisseling dat Albert Sohie zijn schilders-ezel tussen de ganzen opstelde, stonden langs de landweg meer serres dan bomen, maar dan wel verschoolen achter de boerderij, het huis en het struikgewas. Zelfs als de arbeidsintensieve weken waarin de trossen werden uitgedund voorbij waren, moesten de druiventelers die dag werken. Ze keurden hun rijpende trossen en verluchtten de warme serres.

Dat sindsdien de zandweg werd verhard, was onvermijdelijk. De weg verbindt woonkeren. Ik bespaar u de beschrijving van de huidige Hoeilaartsesteenweg in al zijn lelijkheid. Die is het resultaat van lintbebouwing en dus van wanbeleid inzake ruimtelijke ordening. Ooit wordt dat hopelijk enigszins goedge maakt, met afbraak, met een zorgvuldig in plaats van slordig aangelegde straat en met een fietspad.

Dat het landelijk karakter van de plek verloren ging, blijft bijzonder spijtig. De Hoeilaartsesteenweg loopt nu parallel met de E411 en is een vluchtweg voor de chauffeurs die een eindje file willen vermijden in aanloop tot het beruchte Leonardkruispunt op de ring rond Brussel. Onze woonplaats mag dan nog altijd de mooie naam Bakenbos dragen, ze is gedegradeerd tot allemans niemandsland tussen die E411 en Wallonië. Dat het er onaangenaam wonen is, hebben de ganzen en vogels lang voor de mensen begrepen.

Dat de druiventeelt in de streek eraan is gegaan, was rampzalig. Het betekende zelfs zo'n opdoffer voor de autochtone bewoners dat wij het idyllische schilderijtje van Albert Sohie met een grote dosis cynisme bekijken.

Brigitte Raskin

In Wezenbeek-Oppem zijn bijna geen Vlaamse kinderen meer

Het prachtige Gemeenschapscentrum De Kam van Wezembeek-Oppem staat er feestelijk bij. Het hart van het Vlaamse gemeenschapsleven klopt hier al vijf jaar en deze verjaardag wordt met de nodige luister gevierd. Het centrum is ook de uitvalsbasis voor de jeugdwerking die ondermeer gedragen wordt door Barbele en Birgit Walraet.

Jullie hebben het nieuws gehaald met een nieuw initiatief voor jongeren. Waarover gaat het precies?

Birgit: In '95 heeft de jeugdraad met de subsidies van het Jeugdwerkbeleidsplan de oprichting bekostigd van ondermeer het vakantiespeelplein Pardoes!. We hebben toen ook de vraag gekregen om iets te doen voor de jongeren die te oud zijn voor zo'n speelplein. Voor de leeftijdscategorie tussen 12 en 16 jaar valt er hier in de buurt helemaal niks te beleven. We zijn begonnen met één dag per week een eigen programma uit te testen zonder daar veel reclame rond te maken. We wilden gewoon eens zien of de formule zou aanslaan. Dat heeft geresulteerd in 'Binnenstebuiten', dat sinds dit jaar loopt.

Wat houdt 'Binnenstebuiten' precies in?

Birgit: We knutselen, spelen toneel, doen aan sport, maken dagtochten en gaan af en toe een handje toesteken bij de kleintjes. We willen echt een heel actieve groep zijn waar de jongeren altijd met iets bezig zijn. Ze mogen zich geen moment vervelen. Voorlopig beperken de activiteiten zich tot drie dagen per week. Meer is financieel niet haalbaar.

Over hoeveel jongeren spreken we nu?

Birgit: Een vijftiental. Wat wil je, hier zijn gewoon geen Vlaamse kinderen meer! Het is niet te geloven maar het is zo. Kijk gewoon naar de lagere school: 60 Vlaamse leerlingen op een bevolking van 13.000 inwoners. Wezembeek-Oppem telt 36% jongeren tussen 6 en 25 jaar en daarvan zijn er nog nauwelijks 150 Vlaming.

De jonge gezinnen verhuizen als ze kinderen krijgen en meestal zijn dat jonge Vlaamse gezinnen. Ze trekken weg omdat een geschikte woning hier zo verschrikkelijk duur is.

Noodgedwongen Frans

Een inschrijving bij 'Binnenstebuiten' is nogal duur.

Birgit: Om rond te kunnen komen moeten we 1000 fr. per week of 250 fr. per dag vragen. Als we bijvoorbeeld honderd kinderen voor ons speelplein zouden hebben, zouden we de prijs kunnen laten zakken tot het niveau van de buurgemeenten, maar dat halen wij nooit. Een ander probleem is dat wij hier soms tot 60% Franstalige kinderen hebben omdat het Franstalige speelplein nog duurder is. Als we onze deur voor die kinderen sluiten, halen we niet genoeg kinderen om te overleven en dan zijn de resterende Vlaamse kinderen de dupe.

Spreken die Franstalige kinderen dan Nederlands?

Birgit: Het is heel moeilijk om Nederlands te blijven spreken als je met zo'n grote concentratie Franstalige kinderen zit. Ik vraag wel aan de monitoren dat ze altijd Nederlands spreken, maar in de praktijk is dat erg moeilijk. We hebben hier kindjes van drie, vier jaar die niet genoeg Nederlands verstaan om te kunnen meedraaien. In de praktijk kun je er niet onderuit om af en toe iets in het Frans te zeggen maar op de duur betrap je er jezelf op dat je (te)veel Frans spreekt.

Barbele: En zo halen we ons het ongenoegen op de hals van Vlaamse ouders die terecht eisen dat we uitsluitend Nederlands spreken met de kinderen. Omgekeerd hebben we nog nooit een klacht gehad. De Franstalige ouders zijn blij dat hun kinderen hier wat Nederlands kunnen komen leren.

Subsidies onder tafel

Toen ik hier aankwam waren jullie stripboeken aan het kaffen. Wat zijn jullie daarmee van plan?

FOTO: FLOR STEIN

Birgit: In '97 hadden we nog een beetje geld over van het Jeugdwerkbeleidsplan. We hebben de toelating gekregen van de Vlaamse Gemeenschap om daar strips mee te kopen. Ondertussen heeft de Franstalige gemeenschap ook al een eigen stripbib opgericht.

Mag dat volgens het bibliotheekdecreet?

Birgit: Voor de Franstaligen is dat allemaal geen probleem. Zoals je weet is heel het bibliotheekgebeuren hier een groot probleem. Volgens het decreet moet de verhouding 75% Nederlandstalige boeken zijn en 25% anderstalige. Wezembeek-Oppem zit op ten minste 50% alleen Franstalige boeken en men wil dat zo houden. De Franstaligen zijn zo talrijk dat ze hier alles naar hun hand kunnen zetten. Als de wettelijke bepalingen hen niet aanstaan, doen ze het privé en dat lukt nog ook.

Barbele: Ze hebben hier trouwens een eigen algemene privé-bibliotheek. Het zou me niks verbazen als die bibliotheek onder tafel zou worden gesubsidieerd zoals dat ook het geval is met hun jeugdhuis.

Hoe bedoel je?

Birgit: Officieel wordt daar de kansarme jeugd van de gemeente opgevangen. In de praktijk wordt het Maison de la Jeunesse dus voor een stuk gefinancierd met geld van de Vlaamse Gemeenschap. Zo gaat dat hier. Als Vlaming weet je dat en houd je er rekening mee. Wij trekken ons plan en vragen niks. Dat is altijd zo. Dat is een cultureel verschil.

Flor Stein

Inlichtingen: Birgit Walraet, Bloemenveld 15/Bus 04, 1970 Wezembeek-Oppem, tel. 02/731 44 91.

RESTAURANDT

FOTO'S: RITA DANIELS

'3 Fonteinen' van geuze, kriek en lambik

Blinde vinken met geuze, parelhoen met kriek, konijn met geuze, het is dagelijkse kost in restaurant-brasserie de '3 Fonteinen' in de schaduw van de 14e eeuwse parochiekerk van Beersel. Overigens, een boterham met plattekaas wordt hier met evenveel liefde geserveerd.

Armand Debelder en zijn familie zijn wat fier over hun '3 Fonteinen'. Niet op de laatste plaats omdat een groepsfoto aan de wand eraan herinnert dat de vermaarde kunstenaarsgroep rond Herman Teirlinck hier vergaderde en kwam 'migeollen'. De oorspronkelijke 'migeollenbak' waarop Teirlinck, Claes, Walschap en de anderen kwamen 'schieten', hangt als eerbiedwaardig relik aan een muur van de gelagzaal.

Het leuke aan dit restaurant - in feite een grote zaal - is dat je hier niet verplicht bent om complete menu's met aperitief, voor-, hoofd- en nagerecht te bestellen. Uitbater Armand Debelder vindt dat een klant ook volwaardig gegeten moet kunnen hebben met slechts één gerecht uit het aanbod. 'Meer mag en kan natuurlijk, maar wij gaan uit van de gezonde burgerkeuken en dat houdt in dat je niet echt een sliert van gangen moet afwerken om goed te hebben gegeten.'

Natuurlijk geuze

In de keuken van de '3 Fonteinen' wordt kwistig gewerkt met typische ingrediënten uit de rand: witloof uit

de nabije witloofstreek, plattekaas of de beroemde Brabantse 'mandjeskaas' van Beersel, sjalotten van de 'boerkozen' en geuze van de plaatselijke bierstekerijen. Op de spijskaart prijkt bijvoorbeeld 'Kalkoen Tijl Uilenspiegel'. Het beestje wordt gemarineerd in geuze met witloof en opgediend met een saus van plattekaas.

Een ander hoofdgerecht uit de streek heet 'Zalm Pajottenland' bereid met Pajotterkaas, witloof en prei gestoofd in geuze.

'Een klant moet ook volwaardig gegeten hebben met één gerecht uit het aanbod'

Wie voor een maaltijd neerstrijkt in de '3 Fonteinen' gaat ook voor de rijstpap met bruine suiker. De eenvoud zelve, maar het is een gerecht dat op een 'schaap met vijf poten' wordt aangedragen in het 'Bruiloftsfeest', een van de bekendste schilderijen van Pieter Breughel de Oude. De meester van het Vlaamse penseel maakte het vermoedelijk in deze buurt, maar alleszins in de rand rond Brussel.

Tijdens het seizoen worden hier ook mossels geserveerd, in variërende porties van 800 gram en 1,3 kg. Naast de klassieke bereidingen worden ze in de '3 Fonteinen' ook geserveerd in, jawel geuze. Dat was tot ons bezoek aan dit restaurant eerder een gastronomische leemte.

Aangenaam in dit etablissement is dat

je er als bezoeker niet op wordt aangekeken als je alleen maar een boterham met plattekaas van Beersel komt doorspoelen met een geuze. 'Dat maakt nu eenmaal deel uit van de Brabantse gastvrijheid', zegt eigenaar Armand 'en dat hartelijk welkom geldt ook voor mensen met kinderen'.

Droom en talent

Wie vooraf een seintje geeft, kan met de uitbater afspreken voor een geleid bezoek door het brouwerijtje van het huis, waar het bier nog helemaal biologisch wordt gebrouwen. In feite zijn het vooral Armand Debelder en zijn vriend Willem Van Herreweghe, directeur bij de brouwerij Palm, die hier hun droom en hun talent waarmaken om zo zuiver en natuurlijk mogelijk bier te maken. 'Het grote voordeel is dat we niet moeten toegeven aan allerhande commerciële trends. We doen dit eigenlijk uit puur idealisme en we willen ons bier ook alleen maar hier verkopen. Op de talloze voorstellen om heel onze productie in het buitenland te slijten gaan we gewoon niet in', zegt Armand De Belder.

FD

3 Fonteinen, Herman Teirlinckplein 3, 1650 Beersel. Tel. 02/331 06 52 en fax: 02/331 07 03. Open donderdag tot en met maandag vanaf 11 uur. Warme maaltijden van 12 tot 15 uur en van 18.00 tot 21.30 uur. Tussendoor gewoon dranksluiterij, alsook ijsjes, rijstpap, pannenkoeken en koffietafel.

De rand mag gezien worden

Verenigingen en groepen trekken er regelmatig op uit. Voor hen werd de brochure 'Vlaams-Brabant: Uitstappen voor verenigingen en groepen 1998' samengesteld, gratis verkrijgbaar bij de Toeristische Federatie van Vlaams-Brabant op tel. 016/26 76 20. Daarin ook een niet onaardig aanbod 'Vlaamse rand'. Even proeven!

DE WITLOOFSTREEK

Witloof is op en top Brabants, vorige eeuw bij ons 'uitgevonden' en intussen wereldvermaard. Het gebied is via een georganiseerde tocht te verkennen vanuit Kampenhout, standplaats van de witloofveiling, alsook vanuit Kortenberg.

KAMPENHOUT

De tocht vanuit Kampenhout duurt van 9.30 tot 17.30 uur. Bezoek aan de veiling, autocar-tocht langs de kastelen 'Ten Opstal', 'Wilder' en 'Ter Balkt'. Middagmaal met ruime keuze, bezoek aan bedrijf en verdere autocar-tocht.

Prijs varieert van 310 fr. (zonder middagmaal) tot 1.875 fr. Kan voor elke dag geboekt worden bij Gemeentelijke Dienst voor Toerisme, Zeypstraat 26, 1910 Kampenhout. Tel. 016/65 99 75. Ook kortere uitstap-pen mogelijk.

KORTENBERG

De tocht begint om 9.30 uur, eindigt om 17.00 uur. Met bezoek aan voormalige Benedictinessenabdij, autocar-tocht langs Merodekasteel en Dijle-land en 's namiddags het schilderachtige Humelgem, kasteel ter Ham en Belle Epoque-villa's.

Prijs van 310 tot 870 fr., van 15 september tot 15 mei elke dag mogelijk. Toeristische Dienst Kortenberg, Gemeentehuis Everberg, Gemeentehuisstraat 11, 3078 Everberg. Tel. 02/759 30 56.

ZONIËNWOUDE EN DRUIVENSTREEK

Het Zoniënwoud is in elk seizoen een vaste waarde. Toch is het in de herfst op zijn mooist. Bij het naderen van het najaar rijpen ook de druiven in de serres van Hoeilaart, Overijse en Duisburg.

OVERIJSE

Dagtrip vanaf 9.30 uur met bezoek aan Museum Midden-Afrika, het Arboretum, Museum van de Druiventeelt en autocar-tocht. Om 17.00 uur bezoek aan een bedrijf. Van Pasen tot eind oktober elke dag mogelijk. Prijs van 310 fr. (zonder middagmaal) tot 1.210 fr. Halve dagprogramma in de namiddag.

Dienst voor Toerisme, Justus Lipsiusplein 9, 3090 Overijse. Tel. 02/687 64 23.

Fax: 02/687 77 22.

HOEILAART

Dagtrip 1: vanaf 10.00 uur met om 16.00 uur bezoek aan serrebedrijf. Wandeling langs 'serristen-villa's', wandeling, autocar-tocht of bezoek aan Bosmuseum.

Dagtrip 2: in namiddag wandeling in arboretum.

Ook kortere bezoeken mogelijk.

Dagtrips van 1 april tot 30 juni en van 1 augustus tot 31 oktober, elke dag.

Gemeentelijke Dienst voor Toerisme en VVV-kantoor, Gemeentehuis, 1650 Hoeilaart. Tel. 02/657 41 90, fax 02/657 54 50.

TERVUREN

Daguitstap van 9.30 tot 17.00 uur, met bezoek aan Museum Midden Afrika en autocar-tocht door Dijle-land. Prijs van 310 tot 910 fr. Ook bezoeken op maat mogelijk. VVV-Tervuren, Markt 7, 3080 Tervuren. Tel. 02/769 20 81.

TUSSEN ZENNE EN ZONIËN BEERSEL

Dagtrip van 9.15 tot 18.00 uur. Met bezoek aan de kastelen van Beersel en Gaasbeek en het domein van Huizingen. Prijs 415 fr. zonder middagmaal, 745 fr. met. Van 1 april tot 31 oktober, niet op maandag, op vrijdag alleen in de vakantiemaanden.

DROGENBOS

Dagtrip met wandeling in Drogenbos en bezoek aan Felix De Boeck Museum. Van 9.30 tot 16.30 uur. VVV Zenne, Zuun en Zoniën. Oud Gemeentehuis, Rink 2, 1600 Sint-Pieters-Leeuw. Tel. 02/371 22 65. Voor dagtrips in Beersel, Alseberg, Huizingen: Dienst voor Toerisme, Gemeentehuis, Alsebergsteenweg 1046, 1652 Alseberg-Beersel. Tel. 02/382 08 33, fax 02/383 08 35.

BOOTTOCHTEN

Met de boot door Vlaams-Brabant, het kan op verschillende manieren. 'Kanaaltochten Brabant' en 'Brussels by Water' bieden acht mogelijkheden aan, met onder meer bezoek aan het domein in Huizingen, het Felix De Boeck Museum in Drogenbos, het kasteel van Gaasbeek, stadswandeling in Halle, het kasteel van Beersel en Grimbergen.

Prijs tussen 700 en 950 fr. per persoon.

'Kanaaltochten Brabant' en 'Brussels by Water' - Akenkaai 4, 1000 Brussel. tel. 02/356 29 24, fax 02/361 51 40.

Johan Reygaerts

FOTO: MITA DANIELS

van huizen en tuinen

Sierlijke eetgewassen uit de Belle Epoque

Nu vijftien jaar later, heeft hij in zijn tuin in Meise een indrukwekkende collectie van oude, vergeten groentenvariëteiten; bonen, tomaten, komkommers, pompoenen, diverse sla-soorten en ... kleinfruit, vooral stekelbessen, samengebracht. Zijn catalogus telt bijvoorbeeld niet minder dan 180 soorten bonen in alle vormen en kleuren. Nieuwste aanwinst is een paarsbloeiende labboon. De tomatencollectie (die hij samen met enkele andere groentenfreaks samenbracht) bestaat uit zo'n 300 rassen, waaronder naast de klassieke rode, ook groene, zwarte, gele, paarse, ronde, peer-vormige, eivormige, enz. De pompoenen, komkommers en courgettes, een passie die hij deelt met zijn geestesgenoot Peter Bauwens van 'De Nieuwe Tuin' in De Klinge in het Waasland, is zo mogelijk nog uitgebreider.

Lekker en mooi

Olijf-, distel- en egelviskommers, slangkalebassen, nootjes- en muskaat-pompoenen, zwartgroene, grijsblauwe, roze pompoenen. ... je kan het zo gek niet bedenken, of ze bestaan in deze uitgebreide familie die vandaag terecht opnieuw enorm populair is. Niet alleen omwille van de soms aparte smaakjes, maar ook vanwege de decoratieve waarde.

'Het moet niet alleen lekker zijn', zo vindt Guy Dirix, 'maar ook mooi. Een eettuin die tegelijk mooi is om naar te kijken, dat is onze betrachtning'. Ook zijn collectie oude catalogi en groente- en fruitboeken, waarvoor hij de Brusselse vlooiemarkt en antiquariaten afschuimt, spreekt tot de

Guy Dirix is laborant bij het Rode Kruis. Vijftien jaar geleden begon hij eerder toevallig met het verzamelen van bijzondere groenten en kleinfruit. Hij was in een oude zaadcatalogus een afbeelding tegen gekomen van een witte tomaat en een zwarte aardappel. Dat intrigeerde hem zo, dat hij in de bibliotheek van de Nationale Plantentuin van Meise op zoek ging naar de oorsprong van die planten. Daar bleef het echter niet bij. Hij zocht en vond in het buitenland ook zaden van die planten.

verbeelding. Die oude catalogi zijn voor Guy Dirix een permanente bron van bewondering én inspiratie. Zo tikte hij onlangs een Hongaarse catalogus uit de jaren '30 van oude

Tijdens de Belle Epoque werden in onze streken een 80-tal tomatenrassen gekweekt en meer dan 100 sla-varianten

groenten op de kop. Daarin vond hij weer een aantal 'nieuwe' variëteiten waarvan hij nu probeert zaden bijeen te krijgen. Hij heeft over heel de wereld contacten met zaadbanken en amateurs zoals hijzelf, die onderling zaden uitwisselen. De laatste tijd heeft hij vooral veel contacten in Oost-

Europa waar blijkbaar nog heel veel oude variëteiten bewaard zijn gebleven.

'Ook bij ons bestond er rond de eeuwwisseling een enorme rijkdom aan groenten. Ik heb dat eens op een grafiek uitgezet aan de hand van oude catalogi. Vanaf de Eerste Wereldoorlog ging dat stilaan bergaf. De Belle Epoque was werkelijk het hoogtepunt van de groentekweek in onze streken. Zo vond ik in een catalogus uit die tijd bijvoorbeeld een 80-tal tomatenrassen en meer dan 100 sla-varianten. Daarom hebben wij onze kwekerij ook 'Belle Epoque' genoemd.'

Hobby

'Belle Epoque eet- en siergewassen' is geen zaadfirma, maar een particuliere tuin van een gepassioneerd amateur met eigen collecties die elk jaar veranderen en worden aangevuld met nieuwe vondsten. Het is en blijft echter een hobby. Guy Dirix heeft dan ook geen winkel of particuliere kwekerij, maar verkoopt zijn bijzondere gewassen alleen op enkele tuinbeurzen zoals Beervelde, Kalmthout en Hex. Liefhebbers kunnen ook terecht in de kwekerij 'De Nieuwe Tuin' van Peter Bauwens, Trompwegel 27, 9170 De Klinge, tel. 03/770 78 16. Zopas verscheen ook een kookboek met recepten met bijzondere groenten waaraan Guy Dirix en Peter Bauwens meewerkten: 'Bijzondere groenten, telen en experimenteren in eigen tuin en keuken', Katholiek Vormingswerk van Landelijke Vrouwen, Schapenstraat 34, 3000 Leuven, 1998 (te koop in de betere boekhandel).

Paul Geerts

Eindelijk respect voor de restanten van de Priorij van Groenendaal

Niemand is zo begaan met de overblijfselen van de eertijds vermaarde Priorij van Groenendaal als de Hoi-laartse dokter Yves Goffin. Al jaren vecht hij voor de herwaardering van de hele Priorijsite aan de Duboislaan. De overheid had daar aanvankelijk geen oren naar, maar uiteindelijk besliste de Vlaamse regering begin dit jaar dan toch dat de overblijfselen van de Priorij in aanmerking komen om beschermd te worden.

Gegroeid uit de eenvoudige kluis van de mysticus Jan van Ruusbroec, was de Priorij van Groenendaal ooit een van de meest gerenommeerde religieuze instellingen van de Nederlanden. Op het einde van de veertiende en het begin van de vijftiende eeuw was het een belangrijk geestelijk centrum met een ongewoon rijke bibliotheek die talrijke bezoekers aantrok.

Boekdrukkunst

De Priorij beleefde haar hoogtijdagen in de zestiende en zeventiende eeuw. Maar op het einde van de zeventiende eeuw begon de aftakeling. 'Door de uitvinding van de boekdrukkunst werd het kopiëren van handschriften nagenoeg overbodig', vertelt dokter Goffin. 'Buiten de meditatie waren de kanunniken vooral bezig met het kopiëren en het inbinden van deze handschriften. Toen de Brusselaar Andreas Van Wilder in 1779 Prior van Groenendaal werd, nam hij een verarmd klooster over dat niet meer op de steun van de Oostenrijkers kon rekenen', aldus nog Yves Goffin. Als gevolg van het edict van Jozef II werd de Priorij in 1784 opgeheven en werd beslist de gebouwen te slopen. Het laatste afbraakmateriaal werd in 1835 verkocht. Enkele gebouwen zoals het huidige Château de Groenendaal, de boswachterswoning en de hoeven die nu als Bosmuseum honderden natuur- en bosliefhebbers over de vloer krijgt, konden samen met de vervallen kloosterkerk aan de afbraak ontsnappen. Die kerk werd in de loop der eeuwen verschillende

FOTO: PATRICE DE SPIEGELARE

keren afgebroken en opnieuw opgebouwd.

Trekpleister

Yves Goffin kan over de hele ontwikkeling en teloorgang van de Priorij vertellen alsof hij het zelf allemaal van dichtbij heeft meegemaakt. 'Groenendaal heeft een heel rijk verleden. Dat mag niet zomaar verloren gaan. Wij willen de Priorij niet reconstrueren zoals ze er in haar gloriejaren onder Albrecht en Isabella heeft uitgezien. Dat is onmogelijk. We zouden wel graag willen laten zien wat er op het einde van de achttiende eeuw nog restte van dit vermaarde geestelijk centrum. In die optiek zouden we de terrastuinen opnieuw zichtbaar kunnen maken. Zonder al te grootscheepse restauratiewerken moet het eveneens mogelijk zijn om de zeer mooie provisiekelders voor het publiek toegankelijk te maken. We hebben inmiddels een architect aangezocht om de restauratie van de kerk te bestuderen, het enige gebouw van de hele site dat nog eigendom is van de federale overheid. Om die restauratie financieel mogelijk te maken, moet het vernieuwde gebouw alleszins opnieuw een bestemming krijgen. Dat zou bijvoorbeeld een museum van stenen voorwerpen kunnen zijn, gekoppeld aan het atelier van een steenhouwer. Om subsidies te krijgen, moeten we een degelijk reconversiedossier uitwerken. Daarnaast moeten we uitkijken naar sponsors uit de bedrijfswereld. Het komt erop aan om al die puzzelstukjes

mooi in elkaar te passen. Als dat lukt wordt de historische site van Groenendaal een van de mooiste open plekken van het Zoniënwood, een van de belangrijkste toeristische trekpleisters van de rand rond Brussel', verwacht Yves Goffin.

Willy Fluyt

Das Priorat von Groenendael in Ehren instandgesetzt

Das Priorat von Groenendael war schon immer eine der renommiertesten religiösen Einrichtungen der Niederlande. Das Priorat erlebte seine Blütezeit im 16 und 17 Jahrhundert, aber bereits Ende des 17 Jahrhunderts begann der Verfall und im Jahre 1784 beschloss man die Gebäude abzutragen. Einige der Gebäude entgingen zusammen mit der verfallenen Klosterkirche dem Komplettabriss. Ein gewisser Dr. Yves Goffin konnte den Verfall der historischen Gebäude schliesslich nicht mehr mit ansehen und kämpfte jahrelang für die Neubewertung des Priorats. Anfangs stiess der Denkmalschützer bei den Behörden noch auf taube Ohren, zu Beginn dieses Jahres jedoch beschloss die flämische Regierung schliesslich den Denkmalschutz auf die Reste des Priorats auszuweiten. Wenn erforderliche Zuschüsse und das benötigte Sponsoring eintreffen, so Dr. Goffin, wird der historische Ort in Groenendael zu einem der wohl schönsten offenen Plätze des Zoniënwalds.

G A S T E N B O E K

Van God's country naar Beigem

Toen ik in 1992 definitief in België kwam wonen, was dat voor mij een heuse cultuurschok en een hele omwenteling in mijn persoonlijk leven. Bij mijn huwelijk met Eddy (uit Beigem) verliet ik Texas, dat omwille van zijn natuurlijke rijkdom vaak God's country wordt genoemd. Tegelijk gaf ik mijn journalistieke carrière op en kwam in de gemeente Grimbergen terecht. Ik sprak geen woord Nederlands en door het gebrek aan sociale contacten voelde ik me in de beginperiode dan ook doodeenzaam.

24

In Amerika werkte ik als journaliste zes dagen op zeven. Ik volgde de actualiteit in Texas voor meerdere kranten en persagentschappen op de voet. Ik was altijd paraat en onderhield bevoorrechte contacten met tal van personaliteiten. De verhuis naar België maakte een abrupt einde aan die rusteloze, maar bijzonder boeiende journalistieke activiteiten. Bij mijn aankomst vertikte ik het om contact op te nemen met de vele landgenoten die in Tervuren en Overijse wonen want ik wou me hier kost wat kost zo

vlug mogelijk integreren.

Taal van de regio

Ik schreef me in voor de cursus Nederlands in de Taalleergangen van Strombeek-Bever. Later volgde ik nog een intensieve taalcursus aan het Instituut voor levende talen van de KU Leuven. Ik sloot me aan bij de plaatselijke KVLV, volgde aquagym in Londerzeel en nam tussendoor ook nog deel aan dansprogramma's in Mechelen. Ik benutte iedere kans om Nederlands te leren en met mensen in contact te komen. Met enkele oud-

'In Amerika kijkt men enorm op naar mensen die meerdere talen spreken'

cursisten van de Taalleergangen vormden we in Grimbergen zelfs een 'internationale koffieclub'. Wekelijks kwamen we informeel met enkele vrouwen bijeen en meestal spraken we dan Nederlands onder elkaar. Om me de gesproken taal eigen te maken keek ik veel tv, maar de dialecten in bepaalde populaire programma's brachten me in de war. Soms begreep

ik er niets meer van en dacht ik dat het aan mij lag.

Het heeft me verschrikkelijk gestoord dat de mensen me, omwille van mijn buitenlands accent, herhaaldelijk vroegen waar ik vandaan kwam, terwijl ik alle moeite van de wereld deed om Nederlands te spreken. Gelukkig ben ik nu voor de burens gewoon Denise en ik voel me echt thuis in Beigem. Uit respect voor de culturele identiteit vind ik dat je de taal moet spreken in het land of de regio waar je woont. Vraag me nu niet hoe ik tegen de Belgische politieke situatie aankijk. In vergelijking met Amerika verschilt het politieke landschap in het kleine

FOTO: RITA DANIELS

België. In tegenstelling tot de Verenigde Staten waar eigenlijk maar twee grote politieke partijen zijn, raak je hier zowat de tel kwijt. Ik waag me niet graag aan uitspraken over de taalkwesties, maar de verstandhouding tussen de cultuurgemeenschappen in België zou er mijns inziens flink op verbeteren als iedereen de twee landstalen zou spreken. Zelf ben ik nu ook Frans beginnen te leren. Dat is nuttig voor mijn nieuwe job in een internationaal advocatenkantoor in Brussel.

Rijke cultuur

Weet je, in Amerika kijkt men enorm op naar mensen die meerdere talen spreken. Ze vinden het een bewijs van een rijke cultuur. Amerikanen kijken sowieso met veel sympathie naar Europa omdat velen er hun roots hebben. Dat geldt ook voor mij, want mijn overgrootouders emigreerden vanuit Duitsland naar Texas. Mijn overgrootvader was jarenlang burgemeester in het dorpje Fredericksburg. Zoals de naam Crenwelge laat vermoeden, zijn wij waarschijnlijk afkomstig van het Franse Granville. Omwille van de godsdiensttwisten moesten mijn voorouders uitwijken naar Duitsland en bij de eeuwwisseling emigreerden ze naar Texas. Zelf ben ik de derde generatie van emigranten. Door mijn huwelijk met Eddy en mijn verblijf in Beigem ben ik eigenlijk teruggekeerd naar mijn Europese roots.

Denise Crenwelge

When Denise Crenwelge, in 1992, came to Belgium, that was for her a veritable culture shock and a complete upheaval in her private life. Because of her marriage to Eddy (from Beigem), she left Texas and she also gave up her career in journalism. Upon her arrival in Belgium she was intent, at

any cost, to integrate as quickly as possible. 'I found it terribly annoying that people, on account of my foreign accent, asked me where I was from, even though I bent over backwards to speak Dutch. Fortunately, to the neighbours, I'm now plain Denise and I feel at home in Beigem.'

Since then, Denise has also been taking French lessons, because it's also useful to her new job in an international law firm. 'You know what? In America, they look up to people who can speak several languages. Americans, in any case, view such people with great sympathy because many of them have their roots outside the U.S. and that applies for me too.'